

Monitor

Sociaal Domein Maastricht

EERSTE HELFT 2019

Gemeente Maastricht

Samenvatting

Voor u ligt de Monitor Sociaal Domein met informatie over het eerste halfjaar van 2019. Deze monitor bevat gegevens over alle individuele voorzieningen van het sociaal domein die op indicatie zijn verstrekt in Maastricht. Daarnaast is ook informatie opgenomen over de Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg voor de jeugd (POH-jeugd). Een eerste resultaat van onze ambitie om gefaseerd ook informatie over de inzet van collectieve en algemene voorzieningen in de monitor te verstrekken. De monitor biedt daarmee inzicht in de gemeentelijke inzet om de individuele kracht van burgers te versterken en in de ondersteuning van mensen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben. We benadrukken dat de halfjaarcijfers een prognose zijn. Pas na afloop van het uitvoeringsjaar 2019 kunnen we een concreet beeld afgeven.

HET GEBRUIK VAN DE VOORZIENINGEN

In het eerste halfjaar van 2019 is het percentage Maastrichtse inwoners met ondersteuning 16%. Dat is 1% meer dan in dezelfde periode van 2018. In totaal hebben in de eerste helft 2019 19.480 burgers een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Dit aantal is 3% gestegen ten opzichte dezelfde periode in 2018.

Het aantal huishoudens met een indicatie in het eerste halfjaar van 2019 bedraagt 13.180. Dat is 2% hoger dan in dezelfde periode in 2018. Ongeveer 25% van de huishoudens heeft een indicatie voor een voorziening uit 2 of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit percentage is niet veranderd ten opzichte van het eerste halfjaar in 2018.

De buurten met procentueel de meeste burgers met een voorziening zijn Pottenberg (32%) en Malpertuis (30%), Caberg (28%), Nazareth (27%) en Malberg (27%). Hier maakt ongeveer 1 op de 3 inwoners gebruik van een individuele voorziening. In vergelijking met dezelfde periode in 2018 liggen deze percentages 2 of 3 procentpunten lager.

Op oudere leeftijd is de kans dat iemand een voorziening heeft groter dan op jongere leeftijd. Onder 75 tot 85-jarigen heeft ca. 37% van de burgers 1 of meer voorzieningen. Onder 85-plussers ligt dit percentage hoger: 75%, ofwel 3 op de 4 burgers heeft een voorziening. Van de jeugdigen van 4 t/m 17 jaar heeft ongeveer 1 op de 6 een indicatie.

We merken op dat de instroom hoger is dan de uitstroom in de eerste helft van 2019. Circa 3.000 inwoners zijn ingestroomd. De ondersteuning van circa. 900 inwoners is beëindigd. In de eerste helft van 2019 blijft 79% (circa 15.000 inwoners die zorg ontvingen in 2018) ondersteuning ontvangen vanuit het Sociaal Domein.

Veilig Thuis heeft 497 meldingen uit Maastricht ontvangen en 379 adviezen gegeven. Dat is een stijging van 15% voor meldingen, en circa 0.5% in adviezen. Meer dan 90% van de meldingen uit Zuid-Limburg worden overgedragen naar de lokale teams of worden verder behandeld door het Veilig Thuis team.

ONTWIKKELING IN HET GEBRUIK VAN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Ten opzichte van het eerste halfjaar 2018 is het aantal jeugdigen met jeugdhulp in Maastricht in 2019 licht gestegen. Hiermee lijkt de stijging van het totaal aantal jongeren met jeugdhulp vooralsnog verder af te vlakken, maar voor definitieve conclusies hierover moeten we de afloop van het uitvoeringsjaar 2019 afwachten. Binnen de jeugdhulp zien we wel verschuivingen. Opzienbarend is de stijging van het aantal jongeren die – al dan niet tijdelijk – niet thuis verblijven. Er zijn zowel in pleegzorg als in andere vormen van verblijf meer jongeren dan vorig jaar.

In 2019 hebben 198 jeugdigen gebruik gemaakt van de Praktijkondersteuner Huisarts jeugd (POH-jeugd). Vanaf medio 2018 worden het geslacht, de leeftijd, de school/opleiding en de buurt van de cliënt geregistreerd. Er komen iets meer meisjes dan jongens naar de POH-jeugd. De grootste leeftijdscategorie is de 12 t/m 17 jarigen gevolgd door de 4 t/m 11 jarigen. De beschikbare capaciteit van de POH-jeugd wordt volledig ingezet, daarom worden de jongeren die niet meteen geholpen kunnen worden doorverwezen naar de individuele voorzieningen. Over het eerste halfjaar van 2019 kunnen we voor speciaal onderwijs nog geen nieuwe informatie verstrekken. Reden daarvoor is dat als peildatum 1 oktober wordt gehanteerd. Wel is een vergelijking gemaakt tussen het schooljaar 2017-2018 en 2018-2019. Daaruit blijkt dat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van leerlingenvervoer en speciaal onderwijs in genoemde periode nagenoeg gelijk is gebleven.

In de eerste helft van 2019 is het aantal inwoners met een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo ongeveer 7% gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2018. Naast toename van het aantal inwoners met ondersteuning uit de Wmo is er ook sprake van een verschuiving in zwaarte.

In de eerste helft van 2019 is het aantal inwoners met bijstand 2% lager dan in dezelfde periode in 2018. In de IOAZ/W is er in die periode sprake van een daling met 10%. Burgers in de leeftijd van 27 tot 45 jaar profiteren op dit moment het meeste van de gunstige arbeidsmarkt. Het beroep op de bijzondere bijstand, zowel eenmalig als periodiek, is 2% toegenomen. Het aantal burgers dat gebruik maakt van een of andere vorm van schuldhulpverlening is ten opzichte van het eerste halfjaar van 2018 toegenomen met 1%, de stijging zit vooral in de Participatietrajecten.

In de eerste helft 2019 zijn meer inwoners geactiveerd door de inzet van re-integratie-instrumenten. Het aantal plaatsingen bij werkgevers ten opzichte van de eerste helft 2018 is met 31% toegenomen.

FINANCIËN

Naar aanleiding van de tekorten in 2017, veroorzaakt door dalende rijksinkomsten en stijgende lasten, heeft een bijstelling van de begroting plaatsgevonden met ingang van 2018 om deze tekorten te compenseren. Aanvullend is er een bedrag van -€6,0 mln. opgenomen in de begroting 2019 voor te realiseren besparingen of additionele inkomsten.

Het totale budget voor de kosten van individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs¹) bedraagt voor 2019 €183,2 mln². Ten gevolge van dalende inkomsten vanuit participatie I-deel wordt aan de baten kant een negatief resultaat van €2,9 mln. verwacht resulterend in een totaal tekort ten opzichte van de begroting van €6,4 mln.

Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk €0,3 mln. op onderwijs, €3,8 mln. op Jeugd, €0,5 mln. op Wmo en €0,3 mln. op Participatiewet. Daarnaast wordt er op de begrote draaiknoppen een negatief resultaat gerealiseerd van €1,5 mln. ten gevolge van stijgende kosten op de verschillende wetten.

1. De individuele voorzieningen voor onderwijs betreffen de deelname aan het speciaal onderwijs en leerlingenvervoer.

2. Budget bijzondere bijstand en schuldhulpverlening is niet inbegrepen, omdat deze kosten deel uitmaken van het totaal budget armoedebeleid waardoor deze voorzieningen niet gescheiden zijn uit te splitsen in de begroting. Het budget Jeugd en Wmo 2018 is inclusief de naar aanleiding van de tekorten 2017 bijgestelde begroting.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1 Visie op het sociale domein	6
1.2 Lokale aanpak	7
1.3 Doorontwikkeling van de monitor	8
1.4 Leeswijzer	8
2. Totaaloverzicht individuele voorzieningen sociaal domein	9
2.1 Indicaties individuele voorzieningen	9
2.2 In- en Uitstroom	11
2.3 Samenloop ondersteuning sociaal domein	12
2.4 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein	14
3. Jeugd	15
3.1 Inzet jeugdhulp	15
3.2 Verwijzers Jeugdhulp	19
3.3 Gedwongen kader	19
3.4 Wachtlijsten Jeugdhulp	20
3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	20
3.6 Financiën Jeugdhulp	22
3.7 Praktijkondersteuner Jeugd bij huisartsen	23
3.7.1 Aantal inwoners met ondersteuning vanuit POH Jeugd	23
3.7.2 Kenmerken	24
3.7.3 Buurten	25
3.7.4 Hulpvraag	26
3.7.5 Opvolging POH Jeugd	27
4. Onderwijs	28
4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer	28
4.2 Klachten, bezwaar en beroep	30
4.3 Financiën Leerlingenvervoer	30
5. Wmo	31
5.1 Individuele voorzieningen Wmo	31
5.2 Beschermd Wonen	34
5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	35
5.4 Doorlooptijden Wmo	36
5.5 Financiën Wmo	36
6. Veilig Thuis Zuid-Limburg	38
6.1 Meldingen en Advies	38
6.2 Prestatie indicatoren	39
6.3 Interpretatie	40
7. Participatiewet	41
7.1 Participatiewet totaal	41
7.2 Inwoners met ondersteuning vanuit Participatie	43
7.3 Levensonderhoud	45
7.4 Werk	45
7.5 Bijzondere Bijstand	48
7.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	51
7.7 Financiën Participatiewet	52
8. Schuldhulpverlening	53
8.1 Gebruik schuldhulpverlening	53
8.2 Financiën	55

1. Inleiding

Voor u ligt de Monitor Sociaal Domein over het eerste halfjaar van 2019.

1.1 Visie op het sociale domein

In de **Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland 2022** hebben Maastricht en de Heuvelland gemeenten hun droom voor de inwoners van Maastricht-Heuvelland in 2022 verwoord:

Wij willen dat in 2022 iedere inwoner in Maastricht-Heuvelland zich onderdeel voelt van een sociaal netwerk: hij weet dat hij niet alleen is en een beroep kan doen op mensen in zijn omgeving. Andersom kunnen anderen ook om zijn raad of hulp vragen.

Onze jonge inwoners gaan naar school en werken vanuit hun talenten aan hun ontwikkeling. De volwassen inwoners zijn zoveel mogelijk economisch zelfstandig en werken naar vermogen. Of mensen zijn met pensioen en zijn vrijwillig actief.

Inwoners hebben regie over hun eigen leven. Producten, diensten, protocollen en regels zijn niet langer leidend maar het denken in oplossingen. Professionals hebben ruimte om, waar nodig, ondersteuning te bieden op maat.

Deze ambitie is vertaald in vier doelstellingen:

1. De individuele kracht in de samenleving wordt versterkt;
2. De collectieve kracht in de samenleving wordt versterkt;
3. Burger en zijn directe omgeving staan centraal en niet het systeem;
4. We blijven mensen ondersteunen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Op verschillende manieren wordt gewerkt aan de realisatie van de ambitie van de Toekomstagenda:

- Op de schaal van Maastricht Heuvelland via reguliere, regionale samenwerking bij beleid en uitvoering. Denk daarbij aan de reguliere beleids-overleggen en aan Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.
- Daarnaast is door Maastricht en de Heuvellandgemeenten een aantal gezamenlijke projecten gestart. Deze zijn gericht op innovatie, integraal werken en dragen bij aan minimaal twee van de vier doelstellingen van de toekomstagenda. Het betreft bijvoorbeeld passend onderwijs en de ontwikkeling van algemeen toegankelijke dagbesteding. Deze projecten zijn samengevat in het Actieplan Toekomstagenda 2018-2019.
- Voor jeugdhulp wordt voor een groot deel op Zuid-Limburgse schaal samengewerkt. Onlangs is het meerjarig Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg herijkt en vastgesteld in de raadsvergadering van 10 september 2019.

Medio 2019 is over de uitvoering van de Toekomstagenda sociaal domein Maastricht Heuvelland een tussenbalans opgemaakt. De uitkomst van de gesprekken met burgers, professionals, adviesraden Sociaal Domein en bestuurders is dat we als regio maar ook als individuele gemeenten goed op weg zijn met het realiseren van onze ambities maar dat we nu over kunnen gaan naar een doorlopend proces.

De praktijkervaring leert ook dat het niet alleen projecten zijn die een bijdrage leveren aan de transformatie sociaal domein maar dat we vooral anders moeten werken vóór en met name mét de inwoners. De ideeën over hoe we dat willen gaan doen worden in november met de gemeenteraden besproken

Op lokaal niveau heeft de realisatie van de ambities van de toekomstagenda een impuls gekregen via het coalitieakkoord. Er zijn diverse ontwikkelingen in gang gezet die wezenlijk zullen bijdragen aan de gewenste resultaten. Hieronder worden deze kort samengevat.

1.2 Lokale aanpak

De lokale aanpak bestaat uit een breed palet aan activiteiten en maatregelen. De begroting 2019 biedt een overzicht. Hieronder benoemen we enkele speerpunten uit de aanpak.

Begin 2019 is gestart met de **50-gezinnen aanpak**. Deze aanpak richt zich op gezinssituaties waar meerdere complexe problemen spelen en verschillende dienst- en hulpverleners betrokken zijn. Er wordt invulling gegeven aan de werkwijze **1GeziniPlan1Regisseur** en de ontschotting van gemeentelijke middelen. Samen met de huishoudens wordt vanuit hun behoeften een **maatwerkplan** opgesteld met als doel het vergroten van de zelfredzaamheid. Inmiddels is een aantal consultants bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland opgeleid en worden 20 gezinnen via deze nieuwe werkwijze begeleid. In het eerste kwartaal van 2020 organiseren wij een tweede raadsinformatiebijeenkomst om de voortgang te bespreken.

Sinds 16 mei jongstleden is de organisatie van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland gekanteld naar **gebiedsgerichte, integrale teams**. De indeling van deze teams en de gebiedsindeling van de sociale teams in de wijken zijn op elkaar afgestemd. De nieuwe gebiedsgerichte teams bestaan uit consultants Jeugd, Wmo, Participatie en consultants Leerplicht en voortijdig schoolverlaters (VSV) die intensief samenwerken als meervoudige problematiek bij een burger daarom vraagt. Daar krijgt hij één vast aanspreekpunt die hem begeleidt naar de beste oplossing in zijn of haar situatie. Wat enkelvoudig kan worden opgepakt, wordt enkelvoudig geregeld. **Kanteling werkwijze SZMH**

De pilot Blauwe Zorg in de Wijk is vanwege de veelbelovende resultaten in 2019 gecontinueerd. Op 4 september jongstleden werd Blauwe Zorg verrast door een bezoek van de Koning tijdens het werkbezoek van Minister Bruins. Het bezoek aan stond in het teken van 'De juiste zorg op de juiste plek', dat gaat over het zeker stellen van de toegang tot goede zorg voor iedereen, voor nu en in de toekomst. De samenwerkende partners beogen hierbij een beweging in gang te zetten die leidt tot meer gezondheid en kwaliteit van leven in de vier pilot-wijken Wittevrouwenveld, Wyckerpoort, Nazareth en Limmel. Door veel meer uit te gaan van de wensen en behoeften van de burgers, professionals de ruimte te bieden om maatwerk te leveren en het virtueel ontschotten van financiële budgetten. In 2020 vindt er een evaluatie plaats. **Voortzetting Blauwe zorg in de wijk**

De **ketenaanpak re-integratie** wordt verder geoptimaliseerd. We richten de keten zo in dat zodra een burger zich bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland meldt, hij of zij instapt in een doorlopend traject van activiteiten om weer naar vermogen volwaardig te participeren in de samenleving. Zelfredzaamheid is daarbij waardevol, maar niet altijd vanzelfsprekend. In de eerste plaats gaat het om werk en economische zelfstandigheid, maar wanneer dat (nog) niet mogelijk is, wordt ingezet op andere vormen van participatie naar vermogen. Maatwerk staat voorop.

De **aanpak rondom armoede** wordt, conform het coalitieakkoord, geactualiseerd. Daartoe heeft Movisie, een landelijk kennisinstituut, onderzoek gedaan naar de oorzaken van armoede en schulden in Maastricht, alsook hoe de gemeente haar beleid daarvoor effectiever kan maken. Daarnaast heeft de afdeling onderzoek en statistiek onderzoek gedaan naar het gebruik van landelijke toeslagen. Op 15 april jongstleden was er een drukbezocht stadsgesprek over armoede en schulden waar burgers en organisaties konden meepraten over de aanpak van armoede en schulden in de stad. In de herfst zal de herziene aanpak aan de raad worden gepresenteerd. **De stad praat mee over armoede en schulden**

Om invulling te geven aan de opgave passend onderwijs zijn afstemming en afspraken nodig tussen onderwijs, zorg en gemeente. De **knooppunten op scholen en kindcentra** zijn het instrument om de uitvoering tussen deze partners 'te verknopen'. Hierbij worden scholen en kindcentra als vind- en werkplaats gezien. Partners nemen vanuit het knooppunt op school/kindcentrum een gemandateerd besluit om ondersteuning in te zetten. Om een integrale aanpak mogelijk te maken wordt ook hierbij gewerkt conform de werkwijze **1GeziniPlan1Regisseur**.

Ter versterking van de collectieve kracht in de samenleving wordt onder meer ingezet op het aanbieden van **algemeen toegankelijke dagbesteding**. De ervaringen vanuit zowel de proef algemeen toegankelijke voorzieningen Noordwest als het sociaal investeringsfonds laten zien dat het zinvol is om vormen van dagbesteding van indicatie naar vrij toegankelijk te maken.

Het stimuleren van **maatschappelijke participatie** door vrijwillige inzet heeft de afgelopen jaren vorm gekregen in een vernieuwd vrijwilligersbeleid. Deze ontwikkeling is nog in volle gang. In 2018 is ingezet op het versterken van de verbinding tussen actieve bewoners en vrijwilligersorganisaties door het organiseren van bijeenkomsten en workshops, het verbeteren en uitbreiden van de informatieve en stimulerende kracht van de website **Maastricht doet**. Deze ontwikkeling wordt verder doorgezet en ook andere vormen van vrijwilligersondersteuning worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Bovenstaande is slechts een limitatieve opsomming van de veelheid aan acties die worden genomen binnen het sociaal domein. In het kader van draaiknoppen en uitvoering geven aan onze taken is de afgelopen jaren gewerkt aan inhoudelijke doelstellingen en tevens beheersing van kosten. Tegelijkertijd is het bijzonder lastig om causale verbanden te leggen tussen interventies en resultaten op dat vlak. Zaken zijn nog wel met elkaar in verband te brengen maar de complexiteit van allerlei factoren, wijzigingen in wet- en regelgeving en autonome ontwikkelingen maken het onmogelijk om rechtstreekse koppelingen te leggen. Het streven is om meer datagestuurd werken mogelijk te maken en maatschappelijke kosten en baten in beeld te brengen.

1.3 Doorontwikkeling van de monitor

Deze Monitor Sociaal Domein bevat overwegend gegevens over alle individuele voorzieningen van het Sociaal Domein in Maastricht. Hierdoor ontstaat inzicht in de gemeentelijke inzet om de individuele kracht van burgers te versterken en in de ondersteuning van mensen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Gezien de doelstelling om ook de collectieve kracht van de samenleving te versterken, werken wij aan de uitbreiding van de monitor met informatie over de inzet van collectieve en algemene voorzieningen. Een eerste resultaat daarvan is dat wij u in de voorliggende monitor inzicht kunnen geven over de inzet van Praktijkondersteuner Jeugd bij de huisarts (POH-Jeugd), die ervoor zorgt dat kinderen snel de juiste hulp krijgen zonder dat er sprake is van onnodig doorverwijzen. We streven ernaar informatie over collectieve en algemene voorzieningen verder uit te breiden in volgende edities van de monitor.

Deze volgende rapportage wordt volgend voorjaar aan de gemeenteraad voorgelegd. Voor die editie van de monitor zal ook getracht worden om eerste versies op te nemen van de nieuwe indicatoren die worden ontwikkeld en opgenomen in de programmabegroting 2020.

Belangrijk is om te melden dat de cijfers in deze rapportage over 2018 en 2019 worden gepresenteerd op basis van halfjaar gegevens. Hierdoor is het makkelijker om de resultaten van vergelijkbare periodes tegen elkaar af te zetten. Waar dat niet mogelijk is, vanwege o.a. wettelijke bepalingen rond peildata, laten we jaarcijfers zien.

1.4 Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk staat er de algemene informatie over de monitor en het ontwikkelen van de monitor. In het tweede hoofdstuk krijgt u eerst een totaaloverzicht van het Sociaal Domein en de samenloop tussen de verschillende beleidspijlers. In het derde hoofdstuk wordt Jeugd en in het vierde hoofdstuk worden speciaal onderwijs en leerlingenvervoer behandeld. Hoofdstuk vijf betreft de Wmo en hoofdstuk zes gaat over Veilig Thuis Zuid-Limburg. Hoofdstuk zeven gaat in op Participatiewet. In hoofdstuk acht treft u informatie over de schuldhulpverlening.

In januari 2019 zijn twee moties aangenomen, waarin wordt gevraagd om de informatie in de monitor sociaal domein uit te breiden met cijfers over wachttijden bij de Wmo en Jeugd. Deze informatie wordt nu standaard in elke volgende editie van de monitor opgenomen.

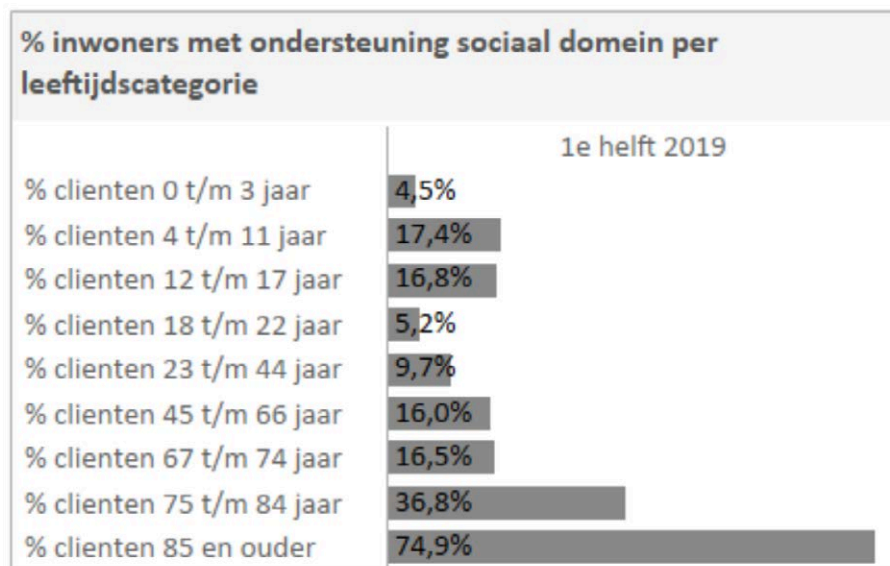

2. Totaaloverzicht individuele voorzieningen sociaal domein

2.1 Indicaties individuele voorzieningen

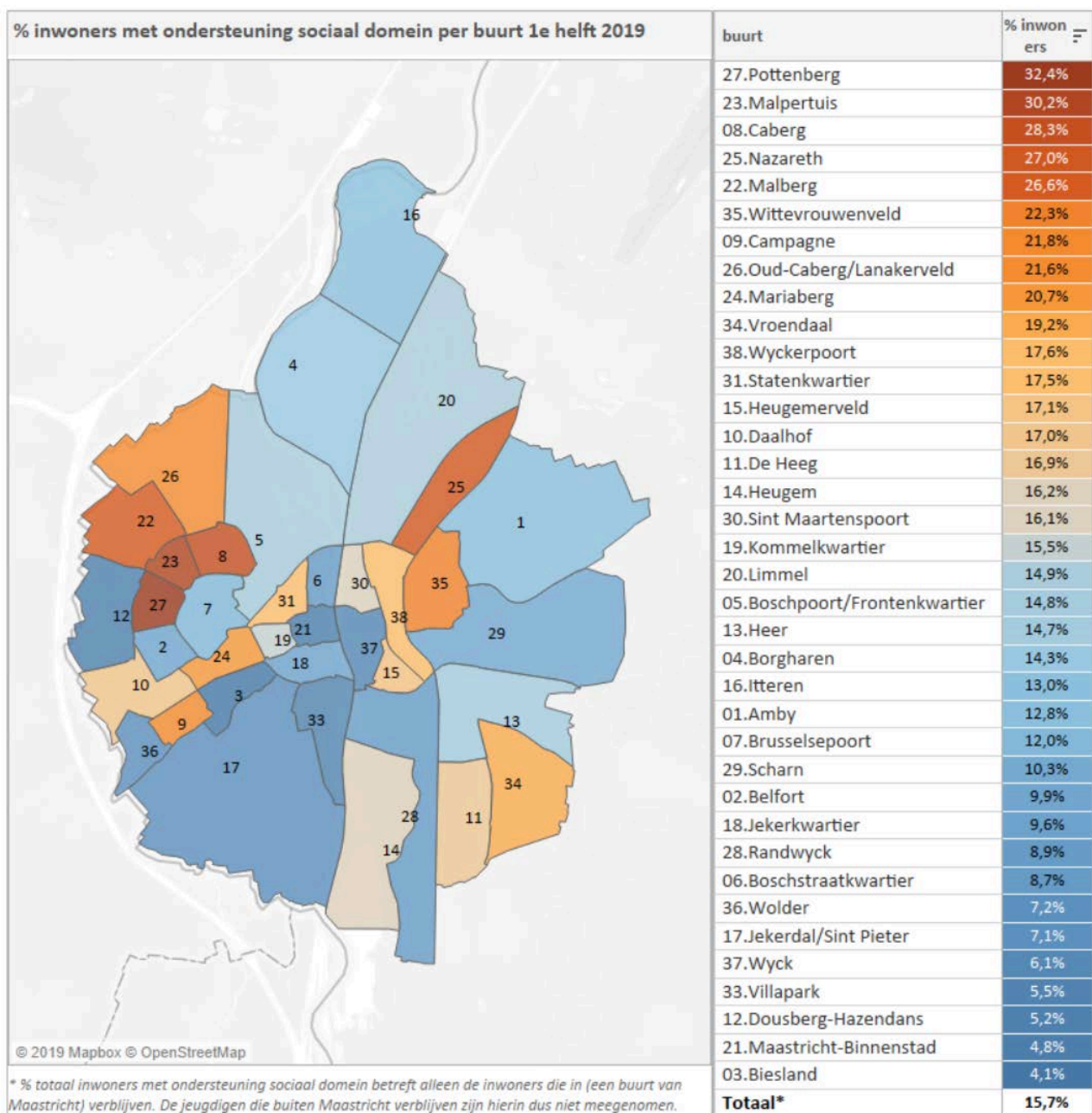
In de eerste helft van 2018 en 2019 bedroeg het percentage Maastrichtse inwoners met ondersteuning respectievelijk 15% en 16% (Figuur 2.1). Op oudere leeftijd is de kans dat iemand een voorziening heeft groter dan op jongere leeftijd. Onder 75- tot 85-jarigen heeft ca. 37% van de burgers 1 of meer voorzieningen. Bij 85-plussers ligt dit percentage hoger. Circa 75%, ofwel iets meer dan 2 op de 3 burgers ouder dan 85 jaar, heeft een voorziening. Van de jeugdigen van 4 t/m 17 jaar heeft ongeveer 1 op de 6 een voorziening (Figuur 2.2).

% inwoners met ondersteuning sociaal domein			
gemeente	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Maastricht	15,3%	15,4%	15,9%

Figuur 2.2

Het percentage inwoners met ondersteuning is in figuur 2.3 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. De buurten waar inwoners het meest gebruik maken van ondersteuning zijn Pottenberg (32%), Malpertuis (30%), Caberg (28%), Nazareth (27%) en Malberg (27%). Ongeveer 1 op de 3 inwoners heeft hier een individuele voorziening.

Figuur 2.3

Volgens onze registratiesystemen hebben 19.480 unieke inwoners in de eerste helft van 2019 een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Dat is een stijging van 3% ten opzichte van de eerste helft van 2018. Niet iedereen die een indicatie heeft, maakt daadwerkelijk gebruik van zorg, waardoor het aantal cliënten dat feitelijk ondersteuning krijgt iets lager zal liggen.

In de eerste helft 2019 hebben 13.180 huishoudens een indicatie. Dat is 2% meer ten opzichte van de eerste helft 2018 (Figuur 2.4).

Aantal huishoudens en inwoners met ondersteuning Sociaal Domein *						
pijler	aantal huishoudens			aantal inwoners		
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Jeugd **	2.153	2.113	2.150	2.586	2.541	2.596
Onderwijs	637	593	633	655	605	658
Participatie ***	5.725	5.614	5.838	7.706	7.462	7.887
Schuldhelp	2.000	2.032	1.991	2.129	2.155	2.142
Wmo	6.352	6.652	6.873	9.818	10.145	10.540
Geheel sociaal domein	12.893	13.001	13.180	18.859	18.862	19.480

Voetnoten:
* In de totaal tabel zijn de aantallen inwoners met ondersteuning per pijler opgenomen. De aantallen per pijler dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, inwoners kunnen gedurende de periode (half jaar) meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal inwoners/personen of huishoudens gedurende de getoonde periode (half jaar).
** Bij het aantal huishoudens en inwoners jeugd: dit is inclusief jeugdigen waarvoor de gemeente Maastricht een zorgplicht heeft, maar die tijdelijk buiten Maastricht verblijven, bijvoorbeeld bij een pleeggezin.
*** Bij het aantal huishoudens en inwoners met een voorziening vanuit Participatiewet: deze cijfers geven het totale aantal unieke huishoudens of inwoners weer in de betreffende periode één of meer voorzieningen vanuit deze pijler heeft ontvangen. Dit aantal ligt hoger dan het aantal bijstandsgerechtigden (zie hiervoor hoofdstuk 6). Een huishouden of inwoner kan namelijk ook incidenteel een beroep doen op de bijzondere bijstand, zonder een bijstandsuitkering te ontvangen. Deze inwoners zijn in deze totaal telling meegenomen.

Figuur 2.4

Het aandeel inwoners met een PGB in 2018 bedraagt 11%. In de eerste helft van 2019 daalt dit percentage naar 10% (Figuur 2.5).

% inwoners met ondersteuning sociaal domein met ZiN of PGB			
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
ZiN	89%	89%	90%
PGB	11%	11%	10%
Totaal	100%	100%	100%

Figuur 2.5

2.2 In- en uitstroom

Een groot gedeelte (79%) van de inwoners die in 2018 ondersteuning kregen vanuit het Sociaal Domein blijft dat ook nog te hebben in de eerste helft van 2019. De instroom is ook groter dan de uitstroom (16% en 5% respectievelijk) (Figuur 2.7).

Mutaties aantal inwoners met ondersteuning 30-06-2019 t.o.v. jaar eerder		
	aantal inwoners met ondersteuning	% inwoners met ondersteuning
Gelijkgebleven	15.316	79%
Instroom	3.099	16%
Uitstroom	931	5%
Totaal	19.346	100%

Figuur 2.6

2.3 Samenloop ondersteuning sociaal domein

In de eerste helft 2019 heeft 25% van de huishoudens een indicatie uit twee of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit is gelijk gebleven ten opzichte van 2018. De 50-gezinnen aanpak richt zich op deze gezinnen met meervoudige ondersteuning.

Onderstaande tabel toont de meest voorkomende³ samenloop van voorzieningen ingedeeld naar jeugd/volwassenen en ouderen (Figuur 2.8).

De huishoudens bestaande uit ouderen hebben vooral ondersteuning vanuit één pijler: de Wmo. In de eerste helft van 2019 ruim 80% van de huishoudens (peildatum 30 juni 2019). Ofwel: 4 op de 5 van deze huishoudens. De huishoudens met ouderen die meer dan één voorziening ontvangen, combineren meestal een Wmo voorziening met een voorziening vanuit de Participatiewet. Op 30 juni 2019 betrof dit 15% van de huishoudens.

Bij de huishoudens bestaande uit jeugdigen en/of volwassenen komt ondersteuning uit de pijler Participatie het meest voor: van deze huishoudens ontvangt 28% een voorziening vanuit de Participatiewet. De meest voorkomende combinatie uit meerdere pijlers is Wmo en Participatie: afgerond 16%. Circa 5% van de groep jeugd en/of volwassenen combineert voorzieningen uit meer dan twee pijlers (Figuur 2.8).

Samenloop aantal pijlers huishoudens totaal op peildatum 30-06-2018 en 30-06-2019		
Samenloop aantal pijlers	30-06-2018	30-06-2019
1 pijler	75%	75%
2 pijlers	20%	20%
3 pijlers	4%	4%
4 of 5 pijlers	1%	1%
Totaal	100%	100%

Figuur 2.7

3. Alleen samenloop getoond van combinaties van voorzieningen met minimaal 100 huishoudens.

Samenloop pijlers huishoudens jeugd/volwassenen en huishoudens ouderen op peildatum 30-6-2019				
Samenloop aantal pijlers	Samenloop Pijler Huishouden	=	% huishoudens	
			Jeugd/Volwassenen	Ouderen
1 pijler	Wmo		16,36%	80,50%
	Participatie		28,42%	0,81%
	Schuldhulp		10,92%	1,74%
	Jeugd		11,25%	
	Onderwijs		1,03%	
	Subtotaal			67,98%
2 pijlers	Participatie Wmo		15,87%	14,53%
	Schuldhulp Participatie		3,37%	0,07%
	Participatie Jeugd		2,10%	
	Onderwijs Jeugd		1,87%	
	Wmo Jeugd		0,87%	0,43%
	Schuldhulp Wmo		0,48%	0,55%
	Onderwijs Wmo		0,29%	0,10%
	Schuldhulp Jeugd		0,26%	
	Onderwijs Participatie		0,26%	
	Onderwijs Schuldhulp		0,04%	
	Subtotaal			25,41%
3 pijlers	Schuldhulp Participatie Wmo		1,77%	0,48%
	Participatie Wmo Jeugd		1,42%	0,40%
	Onderwijs Wmo Jeugd		0,56%	0,10%
	Schuldhulp Participatie Jeugd		0,55%	0,05%
	Onderwijs Participatie Jeugd		0,55%	
	Onderwijs Participatie Wmo		0,16%	0,10%
	Schuldhulp Wmo Jeugd		0,12%	
	Onderwijs Schuldhulp Participatie		0,08%	
	Onderwijs Schuldhulp Jeugd		0,06%	
Subtotaal			5,28%	1,12%
4 of 5 pijlers	Onderwijs Participatie Wmo Jeugd		0,57%	0,10%
	Schuldhulp Participatie Wmo Jeugd		0,32%	0,05%
	Onderwijs Schuldhulp Participatie Wmo Jeugd		0,18%	0,02%
	Onderwijs Schuldhulp Participatie Jeugd		0,16%	
	Onderwijs Schuldhulp Wmo Jeugd		0,06%	
	Onderwijs Schuldhulp Participatie Wmo		0,02%	
Subtotaal			1,33%	0,17%
Totaal			100,00%	100,00%

Figuur 2.7

2.4 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein

Naar aanleiding van de tekorten in 2017, veroorzaakt door dalende rijksinkomsten en stijgende lasten, heeft een structurele bijstelling van de begroting plaatsgevonden met ingang van 2018 om deze tekorten te compenseren. Aanvullend is er voor 2019 een bedrag van -€6,0 mln. opgenomen in de begroting 2019 voor te realiseren besparingen of additionele inkomsten.

Het totale budget voor de kosten van individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs⁴) bedraagt voor 2019 €183,2 mln⁵. Ten opzichte van dit budget wordt naar verwachting een tegenvaller gerealiseerd van €3,4 mln. Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk €0,3 mln. op onderwijs, €3,8 mln. op Jeugd en €0,5 mln. op Wmo, daarnaast wordt er op de begrote draaiknoppen een negatief resultaat gerealiseerd van €1,5 mln. ten gevolge van stijgende kosten op de verschillende wetten. Participatie sluit aan de lasten kant met een positief resultaat van €2,6 mln.

Het geprognosticeerde negatieve resultaat van €3,4 mln. bestaat uit een incidenteel voordeel uit voorgaande jaren ad. €0,8 mln. en een nadeel van €4,2 mln. uit het lopende jaar.

Om de tekorten te reduceren zijn draaiknoppen voor het sociaal domein benoemd. Daarbij wordt beoogd om vanaf besparing of additionele inkomsten te realiseren, voor 2019 een bedrag van €6,0 mln. waarvan een structurele besparing van €0,4 mln. is gerealiseerd. Het restant bedrag voor 2019 wordt grotendeels ingevuld met de additionele inkomsten die in 2018 zijn ontvangen vanuit het Fonds nadeelgemeenten voor €4,1 mln. Het restant van €1,5 mln. wordt niet gerealiseerd ten gevolge van de forse kostenstijgingen op jeugd en Wmo resulterende in een negatief resultaat van €1,5 mln. ten opzichte van de begroting.

Ten gevolge van dalende inkomsten vanuit participatie I-deel wordt aan de baten kant een negatief resultaat van €2,9 mln. verwacht resulterend in een totaal tekort ten opzichte van de begroting van €6,4 mln.

Jaarbedragen in mln.	2018			2019		
	Begroting	Realisatie	Resultaat	Begroting	Prognose	Verwacht resultaat
Jeugd	32,8	34,2	-1,4	34,9	38,7	-3,8
Onderwijs	0,6	0,9	-0,3	0,6	0,9	-0,3
Wmo	68,6	66,0	2,6	70,7	71,2	-0,5
Participatie (I-deel en W-deel)	82,8	81,5	1,3	82,7	80,0	2,6
Draaiknoppen	-3,1	-3,1	-	-5,6	-4,1	-1,5
Totaal lasten sociaal domein individuele voorzieningen	181,8	179,4	2,3	183,2	186,7	-3,4
Participatie (I-deel)				-64,8	-61,9	-2,9
Totaal baten sociaal domein individuele voorzieningen				-64,8	-61,9	-2,9
Totaal sociaal domein individuele voorzieningen						-6,4

Figuur 2.8

4. De individuele voorzieningen voor onderwijs betreffen de deelname aan het speciaal onderwijs en leerlingenvervoer.

5. Budget bijzondere bijstand en schuldhulpverlening is niet inbegrepen, omdat deze kosten deel uitmaken van het totaal budget armoede beleid waardoor deze voorzieningen niet gescheiden zijn uit te splitsen in de begroting. Het budget Jeugd en Wmo 2018 is inclusief de naar aanleiding van de tekorten 2017 bijgestelde begroting.

3. Jeugd

3.1 Inzet jeugdhulp

Binnen de jeugdhulp onderscheiden we verschillende vormen van hulp en ondersteuning die als individuele voorziening worden ingezet. Het grootste deel wordt ingezet in de vorm van Zorg in Natura (ZiN) door een van onze gecontracteerde aanbieders. Naast ZiN is het voor ouders ook mogelijk om zelf ondersteuning te organiseren en hiervoor een persoonsgebonden budget (PGB) aan te vragen. Het inzetten van jeugdhulp gebeurt vanuit team Jeugd/ IGT⁶ (onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) in nauw overleg met de hulpvrager. Ook een arts, gecertificeerde instelling⁷ of rechter kan doorverwijzen naar jeugdhulp.

In 2018 ontvingen 2.865 kinderen en jongeren een of meerdere vormen van jeugdhulp. Dit betekent dat circa 1 op de 6 jongeren een vorm van jeugdhulp heeft. Hiermee ligt Maastricht boven het landelijk gemiddelde van bijna 1 op de 8 jongeren, waarbij de verschillen tussen individuele gemeenten overigens groot zijn⁸.

In de eerste helft van 2019 zijn er 2.596 jongeren met een toegekende vorm van jeugdhulp. Als we dit vergelijken met het cijfer over het eerste half jaar 2018 stijgt dit licht met circa 1%. Maar het is te voorbarig om te concluderen dat de stijging, die we sinds het begin van de decentralisatie zagen, afneemt. Dat kan pas na afloop van het uitvoeringsjaar 2019 worden beoordeeld.

De landelijke cijfers over het eerste halfjaar 2019 zijn nog niet beschikbaar, waardoor de vergelijking met de actuele landelijke ontwikkeling nog niet gemaakt kan worden. Tot 2019 was er landelijk een gestage stijging van het aantal jongeren waarvoor hulp wordt ingezet. Aangenomen wordt dat dit komt doordat gemeenten de hulp dichter bij de jongere organiseren, waardoor problematiek eerder wordt gezien en opgepakt.

In figuur 3.1 staat per vorm van jeugdhulp aangegeven hoeveel jongeren hier per jaar gebruik van maken. Veel jongeren ontvangen verschillende vormen van jeugdhulp. Daarom is het totaal aantal unieke personen met jeugdhulp in de tabel lager dan de optelsom van de aantallen per vorm van jeugdhulp. Het aantal arrangementen per jeugdige in het eerste halfjaar 2019 is gemiddeld 1,6. Dit is hetzelfde als over 2018.

Als we het eerste halfjaar 2018 vergelijken met het eerste halfjaar 2019 zien we per categorie jeugdhulp verschuivingen op enkele onderdelen.

Het aantal lichtere kortdurende behandelingen⁹ (behandeling start) daalt sterk. Enerzijds betekent dit een verschuiving naar meer behandelingen individueel. Dit is waarschijnlijk het gevolg van het bij de start van de behandeling beter inschatten van de problematiek. Anderzijds vangen de Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisartsen een deel van de lichtere problematiek op waardoor er geen arrangement meer nodig is.

Het aantal intensievere behandelingen individueel is sterk gestegen. Voor een deel is dit een administratief effect, doordat de administraties, van zowel de gemeente als zorgaanbieders, meer up to date zijn ten opzichte van vorig jaar. Maar voor een deel zal er ook meer problematiek herkend en opgepakt worden. We zien dat er meer (v)echtscheidingsproblematiek is, meer klachten van depressieve aard op jongere leeftijd en meer prestatiedruk.

Ook de begeleide omgangsregelingen (BOR) zien we toenemen gerelateerd aan het aantal (v)chtscheidingen. De BOR wordt voor een belangrijk deel door de rechter toegewezen als noodzakelijke ondersteuning voor de kinderen bij een problematische echtscheiding.

6. IGT: Integraal Gebiedsgericht Team; met ingang van 16 mei jl. zijn de teams Jeugd bij SZMH opgegaan in Integraal Gebiedsgerichte Teams waarin expertise op het vlak van Jeugdwet, Participatiewet, Wmo en Leerplicht/leerlingenvervoer wordt gecombineerd om te komen tot een meer integrale aanpak.

7. Gecertificeerde instelling is een instelling die een jeugdbeschermingsmaatregel of jeugdreclasseringstraject uitvoert.

8. zie ook CBS voorlopige cijfers 2018

9. Behandeling heeft met name betrekking op behandeling van psychische problematiek (GGZ)

De vormen van jeugdhulp waarbij jongeren (deels) niet meer bij hun ouders wonen (pleegzorg en verblijf) nemen beide toe. Bij voorkeur wordt pleegzorg ingezet, omdat jongeren dan in een zo 'gewoon' mogelijke gezinssetting - oftewel zo 'thuis' mogelijk - kunnen opgroeien. Pleegzorg wordt conform landelijke afspraken standaard ingezet tot 21 jaar (als pleegkinderen dit willen), zodat jongeren niet plotseling losgelaten worden op hun 18e verjaardag.

Als er geen geschikt pleeggezin beschikbaar is of als de problematiek voor een pleeggezin te zwaar is, verblijft de jongere het best in een gezinshuis. Ook dit is een gewoon gezin, maar de ouder(s) in een gezinshuis zijn professionals die beter kunnen omgaan met zwaardere problematiek. De stijging die we zien bij verblijf wordt voor een deel veroorzaakt door een toename van het aantal jongeren dat in een gezinshuis verblijft.

Hoger op de escalatieladder staan verblijf in een GGZ-instelling bij zware psychische problemen, of bij een aanbieder gespecialiseerd in LVB- of jeugd- en opvoedproblematiek. Deze vormen van verblijf proberen we zoveel mogelijk te voorkomen door in een eerder stadium gespecialiseerde ambulante behandeling in te zetten.

De stijging van verblijf is een trend die we regiobreed in Zuid-Limburg zien en die we samen met onze regiogemeenten nader analyseren. We verwachten op jaarbasis hier een beter beeld van te kunnen geven vanwege de administratieve effecten (minder achterstanden dan vorig jaar) die er op halfjaarbasis nog in zitten.

De inzet van landelijk gecontracteerde aanbieders (landelijk transitiearrangement) neemt verder af. Een deel van de stijging op andere onderdelen zal ook hiermee samenhangen.

Aantal jeugdigen met Jeugdhulp*			
<i>arrangement</i>	<i>1e helft 2018</i>	<i>2e helft 2018</i>	<i>1e helft 2019</i>
Begeleiding individueel jeugd	1.040	1.019	1.080
Dagbesteding jeugd	330	319	318
Behandeling medicatiecontrole	28	32	79
Behandeling individueel start	814	762	518
Behandeling individueel	832	756	1.106
Behandeling groep	182	188	184
Dyslexie	89	101	109
Logeren Jeugd	50	47	53
Pleegzorg	149	142	168
Crisisdiensten Jeugd	76	57	77
Verblijf Jeugd	101	101	122
BOR	18	19	38
Regie	62	80	79
Landelijk transitiearrangement	55	46	30
Jeugdbescherming/Jeugdreclassering	334	317	352
Totaal aantal jeugdigen met jeugdhulp	2.586	2.541	2.596

Figuur 3.1

* In de tabel zijn de unieke inwoners van 0 t/m 17 jaar en jeugdigen met verlengde jeugdhulp per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners van 0 t/m 17 jaar en jeugdigen gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

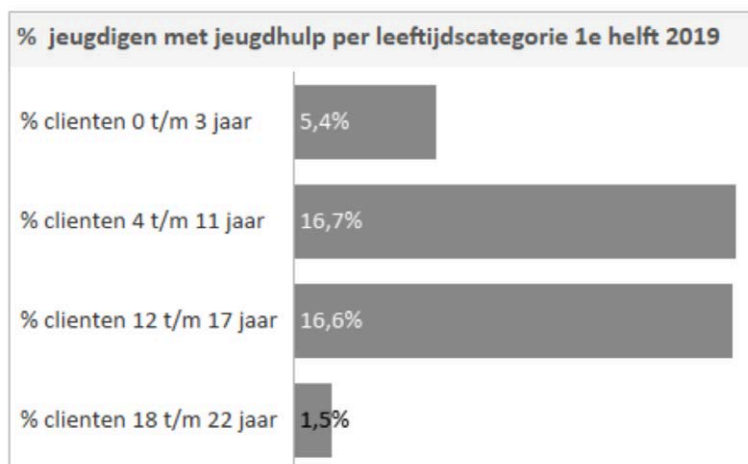

De inzet van PGB voor jeugdhulp is vanaf 2015 fors gedaald en lijkt sinds 2018 te stabiliseren op ca. 4% van het totaal aantal jeugdigen (Figuur 3.2). Doordat jeugdhulp in onze regio breed is gecontracteerd, is er relatief weinig vraag naar de inzet van PGB. Casuïstiek waarin PGB wordt ingezet betreft vaak informele zorg. Dit is buitengebruikelijke zorg die uitgevoerd wordt door ouders zelf en/of hun netwerk. Het gaat dan bijvoorbeeld om opvang voor kinderen met meerdere zorgvragen, waarvan de combinatie het moeilijk maakt om reguliere zorg in te zetten.

% jeugdigen met Jeugdhulp ZiN of PGB			
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
ZiN	96%	96%	96%
PGB	4%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%

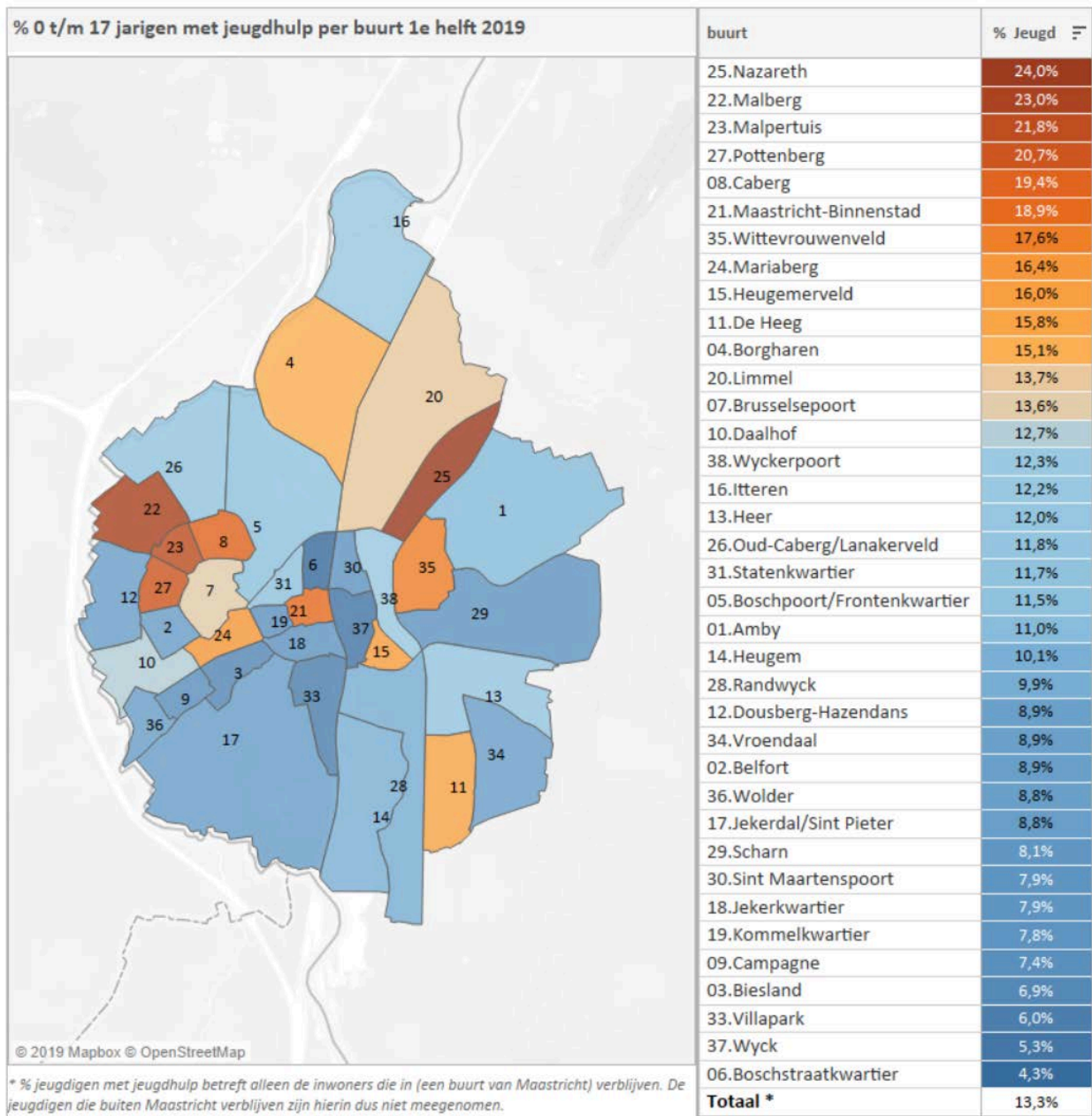
Figuur 3.2

Het aandeel jongeren dat een beroep doet op jeugdhulp is gelijk in de categorieën 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 17 jaar (Figuren 3.3). Van deze groepen doet 1 op de 6 jongeren een beroep op jeugdhulp. In de groep zeer jonge kinderen t/m 3 jaar is dit lager, 1 op de 20.

Figuur 3.3

Het percentage jeugdigen met jeugdhulp is in figuur 3.4 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Net als in voorgaande jaren is het aandeel het hoogst in Nazareth (24%), gevolgd door de buurten Caberg, Malpertuis, Pottenberg en Malberg met 20-23%.

Figuur 3.4

3.2 Verwijzers jeugdhulp

Inzet van jeugdhulp gebeurt op verwijzing van team Jeugd/Integraal Gebiedsgericht Team (onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) of op verwijzing door een arts, gecertificeerde instelling of rechter. Ca. 42% van de ondersteuningsvragen kwam in de eerste helft van 2019 binnen via Team Jeugd, 39% via een arts (huisarts, medisch specialist of jeugdarts), 5% via een justitieel verwijzer en 13% via de gecertificeerde instellingen (Figuur 3.5).

Verdeling verwijzers jeugdzorg in eerste helft 2019	
Verwijzers	2019
Gemeente	42%
Huisarts	32%
Gecertificeerde instelling	13%
Justitiële verwijzer	5%
Medisch specialist	4%
Jeugdarts	3%
Zelfverwijzer/geen verwijzer	1%
Onbekend	0%
Totaal	100%

Figuur 3.5

3.3 Gedwongen kader

Jeugdhulp kan door de rechter dwingend worden opgelegd. Kinderen/jongeren komen dan (tijdelijk) onder toezicht of voogdij te staan van een gecertificeerde instelling. Dit noemen we maatregelen jeugdbescherming/jeugdreclassering. In onze regio worden deze maatregelen uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg Limburg, William Schrikker Groep en Leger des Heils.

In enkele gevallen worden jongeren gesloten geplaatst, omdat zij zich dreigen te onttrekken aan noodzakelijke behandeling of omdat zij een risico vormen voor hun omgeving.

In de eerste helft 2019 waren er 308 jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel en 53 jongeren met een reclasseringsmaatregel. Ten opzichte van de eerste helft 2018 zien we - net als in voorgaande jaren - een daling in het aantal reclasseringsmaatregelen. Het aantal jeugdigen met jeugdbescherming is echter gestegen (Figuur 3.6). In 2019 zijn tot nu 8 jongeren (Jeugdzorg Plus) uit Maastricht gesloten geplaatst, dat is er 1 meer dan in 2018 en 2017.

Jeugdhulp en jeugdbescherming gaan vaak samen. Kinderen die onder toezicht of voogdij staan, ontvangen daarnaast vaak ook een vorm van jeugdhulp. Ook een verblijf in een gesloten instelling wordt vrijwel altijd voorafgegaan of gevolgd door de inzet van lichtere vormen van jeugdhulp.

Aantal Jeugdigen met jeugdbescherming/jeugdreclassering*			
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Jeugdbescherming	286	276	308
Jeugdreclassering	58	50	53
Totaal jeugdigen	336	317	352

Figuur 3.6

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

3.4 Wachtlijsten jeugdhulp

Conform de motie inzake wachtlijsten in de jeugdzorg wordt gerapporteerd over de wachttijden tussen toewijzing van de jeugdhulp en de daadwerkelijke start van de hulp. De verwachting was dat dit inzicht zou geven in de tijd dat jongeren daadwerkelijk wachten op inzet van de gewenste ondersteuning. Op basis van de eerste cijfers hierover moeten we nu echter concluderen dat dit weinig inzicht biedt in de wachttijden. Gemiddeld ligt er namelijk maar 1 kalenderdag tussen verzenden van het toekenningsbericht (in het systeem Zorgned waarmee gemeenten en aanbieders via berichtenverkeer met elkaar communiceren) en de datum waarop de aanbieder het eerste contact heeft met de jongere. De toekenningsberichten worden vaak pas verstuurd als al duidelijk is wanneer de zorg start en wanneer het gezinsplan is opgesteld. In 1% van de gevallen op regionaal niveau blijkt dat de wachttijd langer is dan twee maanden.

Een beter beeld over wachttijden ontstaat door aanbieders naar hun wachtlijsten te vragen. Recent is er door inkoopteam sociaal domein een uitvraag gedaan bij alle zorgaanbieders met als peildatum 1 april 2019. Uit de aangeleverde gegevens blijkt dat per die datum 15 jeugdigen uit de gemeente Maastricht op een wachtlijst stonden. In het geval van 7 jeugdigen wordt door de zorgaanbieder aangegeven dat onvoldoende interne capaciteit of doorstroommogelijkheid de reden is voor de wachttijd. In het geval van 8 jeugdigen wachtte de jeugdhulpaanbieder op de benodigde informatie dan wel de handtekening(en) van de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de jeugdige.

3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

→ Cliënttevredenheid

Het cliënttevredenheidsonderzoek dat we de afgelopen jaren hebben uitgevoerd liet telkens een te lage respons zien om conclusies aan te verbinden. Dat is ook dit jaar het geval ondanks de inspanningen samen met de Heuvellandgemeenten en de ervaringen die door de Jongerenraad zijn verzameld.

Naast deze onderzoeken meten ook de aanbieders de tevredenheid van hun cliënten en rapporteren dit in hun jaarverslagen. In het kader van resultaatsturing gaat het inkoopteam sociaal domein deze gegevens periodiek opvragen. We zullen bij de volgende monitor hierover rapporteren.

→ Klachten, bezwaar en beroep

In de eerste helft van 2019 zijn er geen bezwaarschriften ingediend (Figuur 3.7).

Er waren geen beroepszaken.

Besloten bezwaarschriften Jeugd Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegronnd	0	0	0
Deels gegronnd	0	0	0
Ongegronnd	0	3	0
Niet ontvankelijk	0	2	0
Ingetrokken	0	0	0
Totaal	0	5	0
% gegronnd / totaal	0%	0%	0%

Figuur 3.7

In de eerste helft 2019 zijn er drie klachten geregistreerd, waarvan één gegronnd en twee ongegronnd (Figuur 3.8).

Klachten Jeugd Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegronnd	0	0	1
Deels gegronnd	0	0	2
Ongegronnd	0	0	0
Niet in behandeling genomen	0	0	0
Geen uitspraak over gedaan	0	0	0
Na bemiddeling afgezien verdere behandeling	1	0	0
Ingetrokken klachten	0	0	0
Doorverwezen klachten	0	0	0
Totaal geregistreerde klachten	1	0	3
% gegronnd	0%	0%	33,3%

Figuur 3.8

3.6 Financiën jeugdhulp

Over het jaar 2019 bedraagt het geprognosticeerde resultaat Jeugdzorg €3,8 mln. nadelig bestaande uit enerzijds een incidenteel voordeel van €0,2 mln. uit afwikkeling voorgaande jaren en rechtmatigheidsonderzoeken, en anderzijds een nadeel van €4,0 mln. over 2019. Waar in 2018, ondanks een stijging van het aantal unieke jeugdigen en arrangementen ten opzichte van 2017, de kosten voor Zorg in Natura een lichte daling zien doordat de gemiddelde zorgzwaarte is gedaald laat 2019 een negatiever beeld zien. Met name de duurdere zorgvormen laten in 2019 een stijging zien. Hierbij dient gedacht te worden aan verblijf, jeugdbescherming en -reclassering en behandeling individueel. Ten opzichte van 2018 is ook een stijging zichtbaar van de uitvoeringskosten. Deze wordt voor circa €1,1 mln. verklaard door extra middelen die vanuit het Transformatiefonds vanuit het rijk zijn ontvangen (budgetneutraal). Met name vanwege doorgeschoven projecten uit 2018 en een gerichtere inzet in 2019 stijgen de kosten voor innovatie ten opzichte van het voorgaand jaar (Figuur 3.9).

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2019 -/real. 2018 (€)
Arrangementen (ZiN)	26,7	26,5	28,1	1,6
Arrangementen (ZiN) - incidenteel*	-1,3	-0,3	-0,2	0,1
Persoonsgebonden budget (PGB)**	0,8	0,7	0,7	-0,0
GGZ vrijgevestigd & consultatie	0,1	0,1	0,1	-
JeugdzorgPlus	0,7	0,5	0,5	0,0
Jeugdbescherming	2,3	2,5	2,9	0,4
Landelijke inkoop	0,7	0,7	0,7	-
Uitvoeringskosten	3,0	3,0	4,5	1,5
Innovatie	1,1	0,6	1,4	0,9
Totaal	34,1	34,2	38,7	4,5
Budget	25,6	32,8	34,9	2,1
Resultaat	-8,6	-1,4	-3,8	-2,4

Figuur 3.9

* Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terug-ontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoeken.

** Bij de prognose pgb is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het pgb niet volledig).

→ Innovatiegelden Jeugd 2019

In 2019 is €1,4 miljoen besteed aan het stimuleren van innovatie en transformatie. Een belangrijk uitgangspunt bij de besteding van dit innovatiebudget is dat de gefinancierde projecten een bijdrage moeten leveren aan de doelstelling van de Jeugdwet om de ondersteuning integraler, lichter en dichter bij het kind of jongere te organiseren.

Dit geld wordt o.a. ingezet voor een schoolcoach bij Manjefiek, de laagdrempelige voorzieningen van jongeren door jongeren bij @ease, de talent-ontdekkers bij het LEF-team, de inzet van vrijwilligers die de omgang met de kinderen van gescheiden ouders begeleiden en de financiering van de praktijkondersteuner Jeugd bij de huisarts. Veel van deze initiatieven zijn onderdeel van de beweging van systeem- naar leefwereld.

→ Transformatiemiddelen Jeugd 2018-2020

Op basis van het regionaal transformatieplan Jeugd ontvangt de regio Zuid-Limburg een bedrag van in totaal €3,1 mln. uit het landelijke transformatiefonds. Deze middelen worden grotendeels ingezet om de residentiële jeugdhulp door te ontwikkelen naar kleinschaligere voorzieningen in de buurt zodat ook jongeren die (tijdelijk) niet thuis kunnen verblijven wel 'zo thuis mogelijk' kunnen opgroeien. In het kader hiervan is in 2019 een pilot leefhuizen gestart waar ervaringen worden opgedaan met dit nieuwe concept. Voor een deel worden de middelen ook subregionaal ingezet om de systematiek van iG1P1R sterker te verankeren.

3.7 Praktijkondersteuner Jeugd bij huisartsen

Door goede samenwerking tussen wijkteams en huisarts krijgen kinderen tijdig de juiste jeugdhulp, worden niet onnodig doorverwezen of krijgen snel specialistische hulp als dat nodig is. De Praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts vervullen hierin een spilfunctie. De Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg voor de jeugd (POH-jeugd) is de positieve schakel door zijn ervaring, inzicht in jeugdproblematiek en samenwerking in de wijk(teams).

3.7.1 AANTAL INWONERS MET ONDERSTEUNING VANUIT POH JEUGD

De drie teams POH-jeugd hebben in de periode 2018 t/m eerste helft 2019 637 jeugdigen behandeld. Het stabiele verloop wordt veroorzaakt door 100% bezetting op de locaties

Aantal jeugdigen met POH Jeugd		Noord-Oost	Noord-West	Zuid	Totaal
2018	K1	29	38	43	110
	K2	27	30	42	99
	K3	23	42	34	99
	K4	32	45	54	131
	Subtotaal	111	155	173	439
2019	K1	31	42	36	109
	K2	27	38	24	89
	Subtotaal	58	80	60	198
Totaal	169	235	233	637	

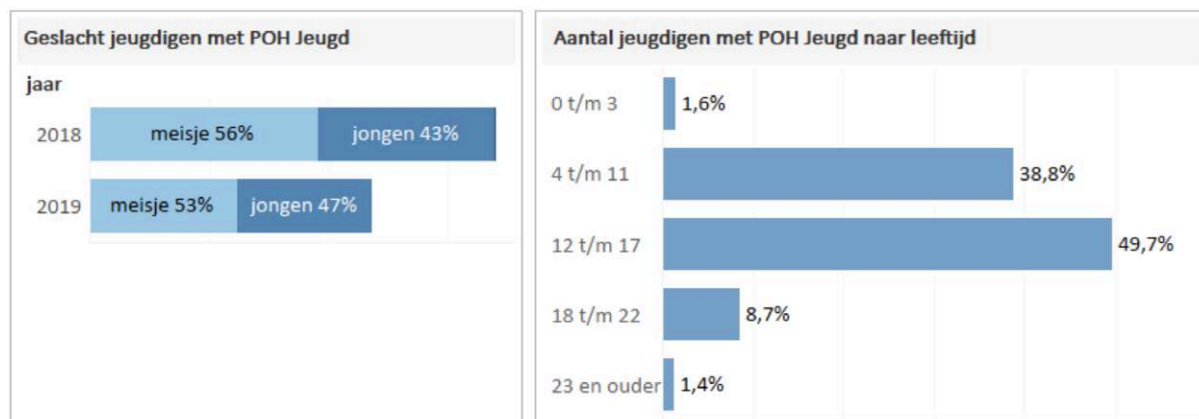
Figuur 3.10

3.7.2 KENMERKEN

Vanaf medio 2018 worden het geslacht, leeftijd, school/opleiding en wijk van de jeugdige geregistreerd. Er komen iets meer meisjes dan jongens naar de POH-jeugd. De meeste jeugdigen zitten op het basisonderwijs, gevolgd door HAVO en VWO. De grootste leeftijdscategorie is de 12 t/m 17 jarigen gevolgd door de 4 t/m 11 jarigen (Figuur 3.11).

Aantal jeugdigen met POH Jeugd naar type onderwijs			
opleiding/school	2018	2019	Totaal
Basisonderwijs	127	81	208
HAVO	37	25	62
VWO	34	30	64
VMBO-TL	27	18	45
VMBO-kader	23	8	31
MBO	17	6	23
Speciaal voortgezet onderwijs	10	7	17
HBO	12		12
VMBO-basis	4	5	9
Speciaal basisonderwijs	5	3	8
Peuterspeelzaal	3		3
Kinderdagverblijf	3		3
Universiteit	2		2
Geen	16	5	21
Niet geregistreerd*	119	10	129
Totaal	439	198	637

* Registratie van school/opleiding is pas vanaf medio 2018 doorgevoerd. Daarom is van een aantal jeugdigen het type onderwijs niet bekend.

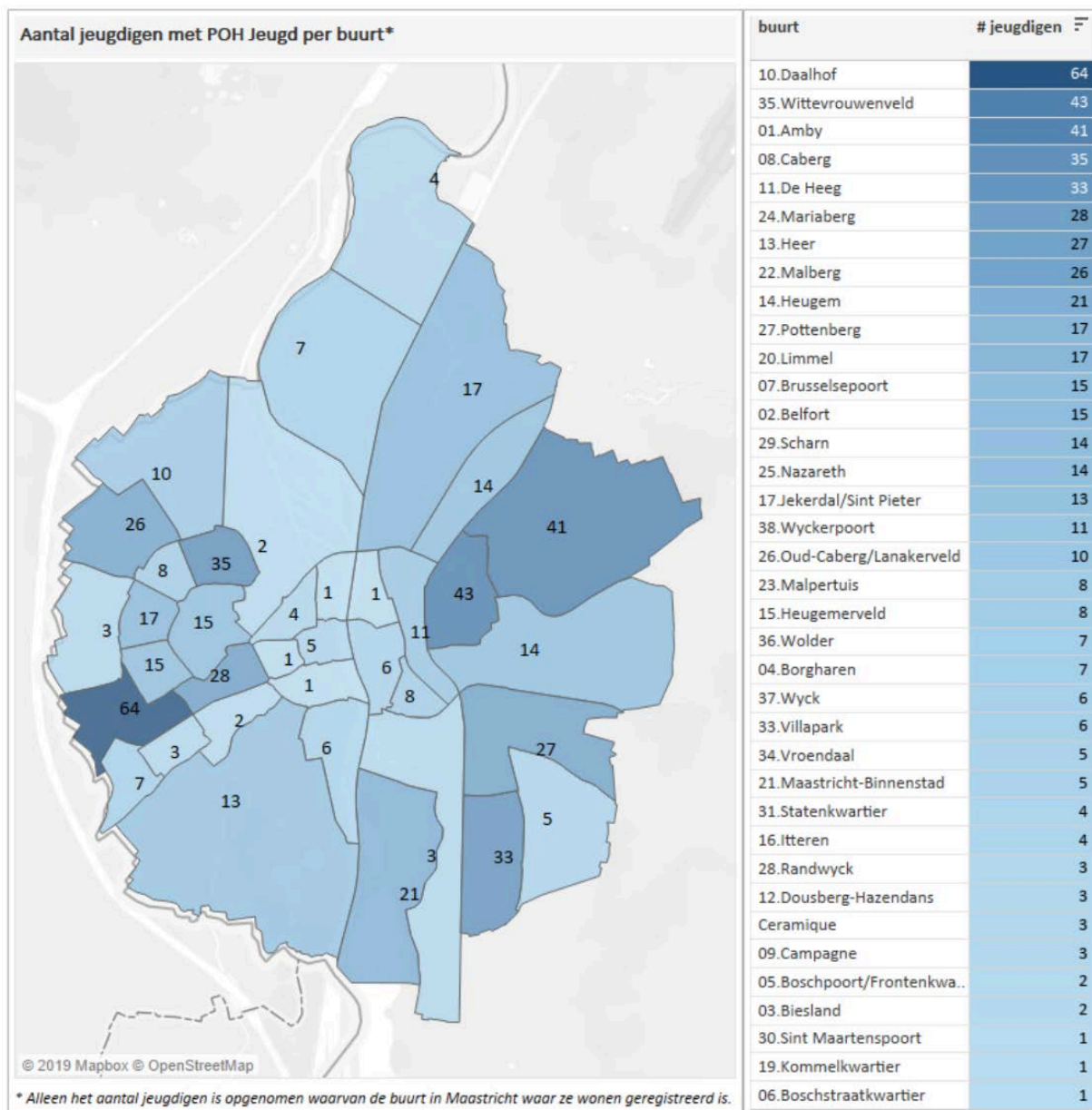

Figuur 3.11

3.7.3 BUURTEN

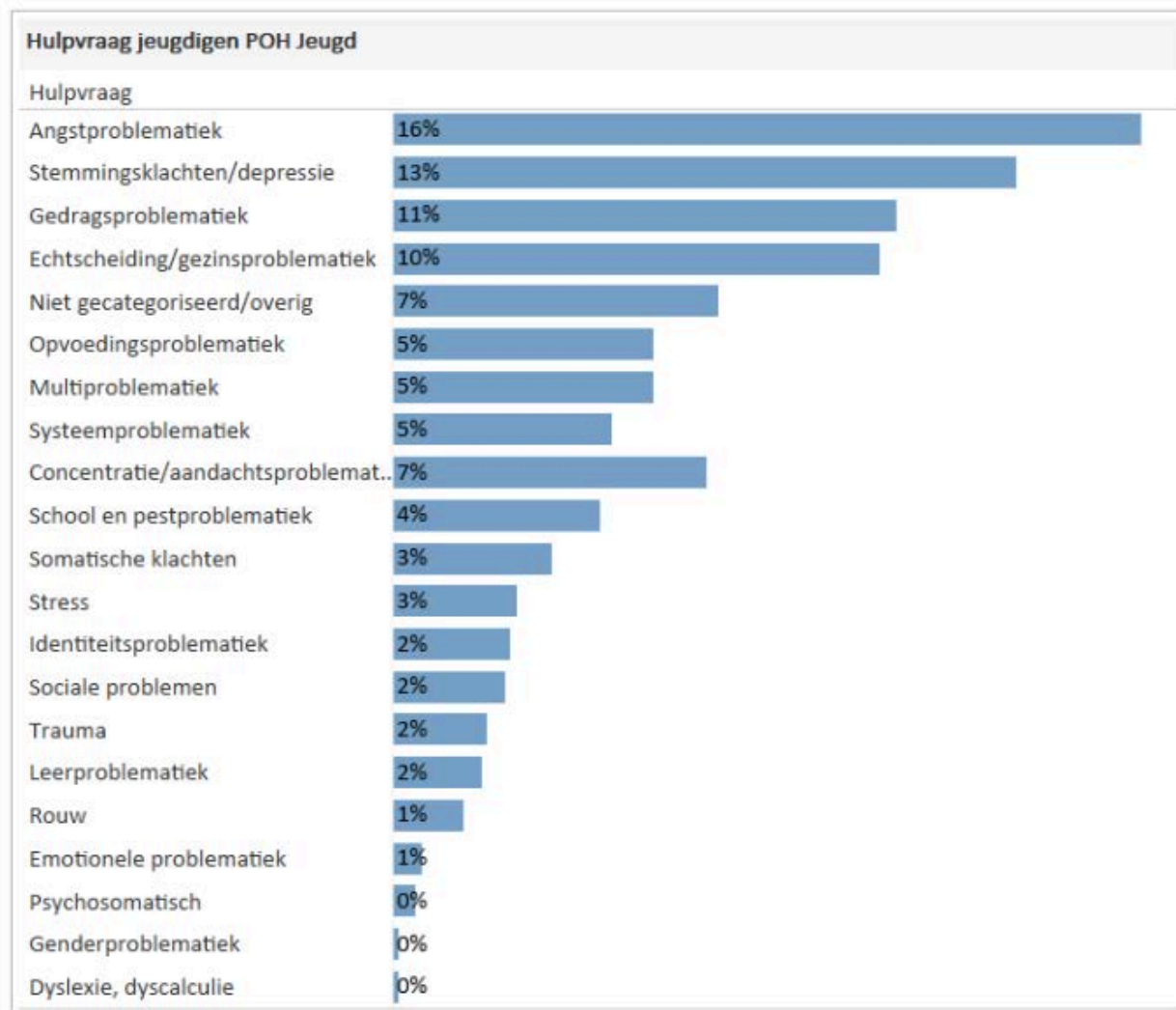
De meeste jeugdigen die gebruik hebben gemaakt van de POH-jeugd komen uit Daalhof, gevolgd door Wittevrouwenveld en Caberg en Amby (Figuur 3.12).

Figuur 3.12

3.7.4 HULPVRAAG

Sinds medio 2018 wordt de hulpvraag van de jeugdigen gecategoriseerd. De meest voorkomende problematieken zijn angstklachten, gevolgd door stemmingsklachten/depressie, gedragsproblematiek en echtscheidingen-/gezinsproblematiek (Figuur 3.13).

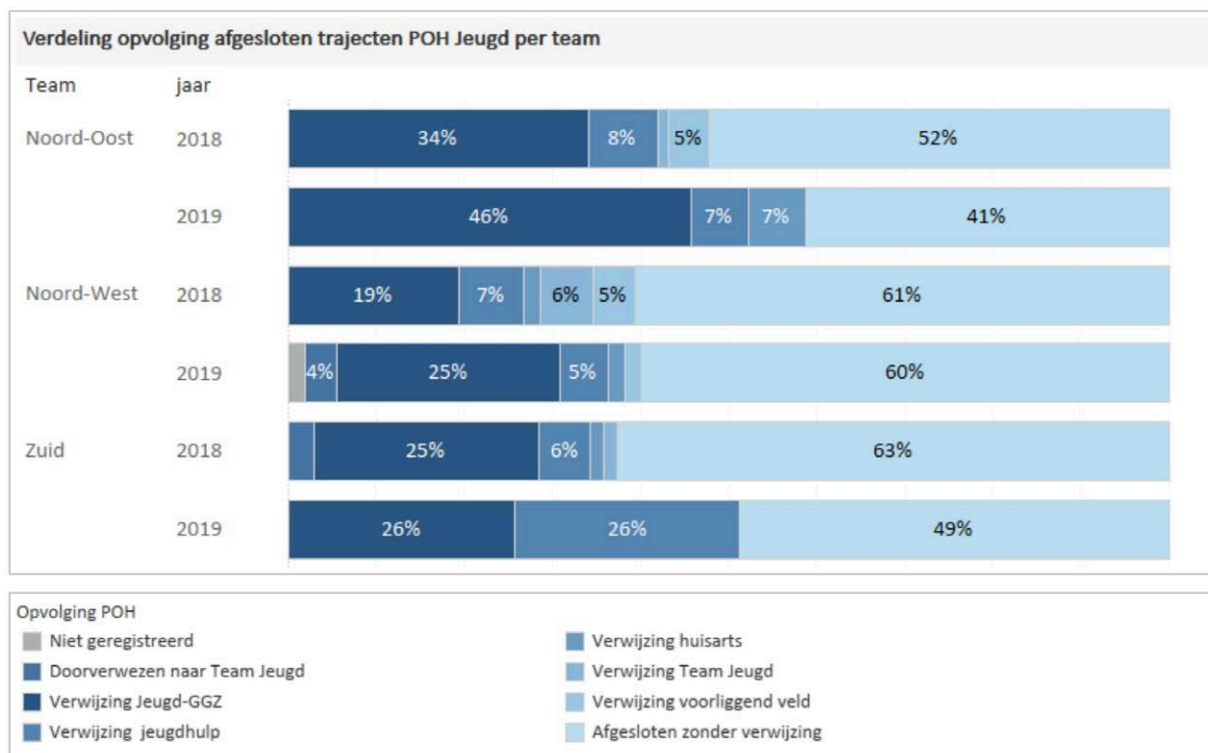
Figuur 3.13

3.7.5 OPVOLGING POH JEUGD

Geregistreerd wordt of en zo ja welke opvolging/verwijzing er is na afloop van de begeleiding door de POH-jeugd en naar welke instantie wordt doorverwezen. Weergegeven zijn de gegevens van de jeugdigen, waarvan het traject bij de POH-jeugd is afgerond.

Meer dan de helft (56%) van de trajecten is afgesloten met een positief resultaat zonder opvolging, d.w.z. dat geen verdere hulpverlening is ingezet na de begeleiding door de POH-jeugd. Ca. 7% is doorverwezen naar het voorliggend veld, Team Jeugd of de huisarts. Bijna 28% van de opvolging betreft een verwijzing naar de Jeugd-GGZ. Ca. 8% is verwezen naar geïndiceerde jeugdhulp. Verwijzing naar huisarts/medische zorgaanbieder komt maar zeer weinig voor (Figuur 3.14).

Opvolging POH		
opvolging POH	# jeugdigen	% jeugdigen
Afgesloten zonder verwijzing	245	56,3%
Verwijzing voorliggend veld	12	2,8%
Verwijzing Team Jeugd	11	2,5%
Verwijzing huisarts	7	1,6%
Verwijzing Jeugd-GGZ	120	27,6%
Verwijzing Jeugdhulp	36	8,3%
Doorverwezen naar Team Jeugd	3	0,7%
Niet geregistreerd	1	0,2%

Figuur 3.14

4. Onderwijs

4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer

Een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor deelname aan het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt afgegeven door de directeur van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs.

Het Samenwerkingsverband beheert alle middelen speciaal onderwijs en heeft een vereveningsopgave ten opzichte van de landelijke deelnamepercentages speciaal onderwijs.

Het samenwerkingsverband streeft ernaar pas een TLV af te geven nadat een leerling besproken is in het zogenaamde Knooppunt waarin ook expertise vanuit de gemeente wordt ingebracht (SchoolMaatschappelijk Werk, Leerplicht, JeugdGezondheidsZorg, Team Jeugd van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland). Zo'n afweging voor overdracht naar het speciaal onderwijs wordt in samenspraak met de ouders gemaakt.

In het Knooppunt wordt ook samen de afweging gemaakt welke school qua ondersteuningsprofiel het beste past bij de vraag van het kind en welke school daarbij al of niet de 'dichtstbijzijnde' school is, hetgeen maatgevend is voor het toekennen van leerlingenvervoer.

In 2018 is het aantal kinderen en het deelnamepercentage¹⁰ in het speciaal onderwijs min of meer stabiel, met wat lichte fluctuaties. Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld. Om hier beweging in te krijgen wordt met schoolbesturen gestuurd op meer inclusie van leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften in reguliere scholen (Kern Integrale KindCentra en Maatwerkvoorzieningen Voortgezet Onderwijs) (Figuur 4.1).

De peildatum voor de bepaling van aantallen en deelnamepercentage maatwerkvoorzieningen Voortgezet Speciaal Onderwijs is 1 oktober. De voorliggende Monitor Sociaal Domein is opgesteld voor die datum. Actualisatie van de informatie over maatwerkvoorziening 2019 gebeurt in de eerstvolgende Monitor Sociaal Domein.

Peildatum	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
<i>Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	286	2,43%
1-10-2018	288	2,47%
1-10-2019	aantallen nog niet beschikbaar	% nog niet beschikbaar
<i>Speciaal Basis Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	341	2,89%
1-10-2018	323	2,77%
1-10-2019	aantallen nog niet beschikbaar	% nog niet beschikbaar
<i>Voortgezet Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2018	386	4,17%
1-10-2019	aantallen nog niet beschikbaar	% nog niet beschikbaar
Deelnamepercentage Voortgezet Speciaal Onderwijs afgelopen schooljaren Maastricht Heuvelland		
Schooljaar	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
2015/2016	438	4,22%
2016/2017	396	3,90%
2017/2018	403	4,13%
2018/2019	aantallen nog niet beschikbaar	aantallen nog niet beschikbaar

Figuur 4.1

10. Gedefinieerd als het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs als percentage van het totale aantal kinderen in de leeftijdsgroep.

In figuur 4.2 is aangegeven hoeveel leerlingen met een TLV een beschikking Leerlingenvervoer hebben aangevraagd en gekregen en hoeveel leerlingen een vervoersarrangement hebben gekregen.

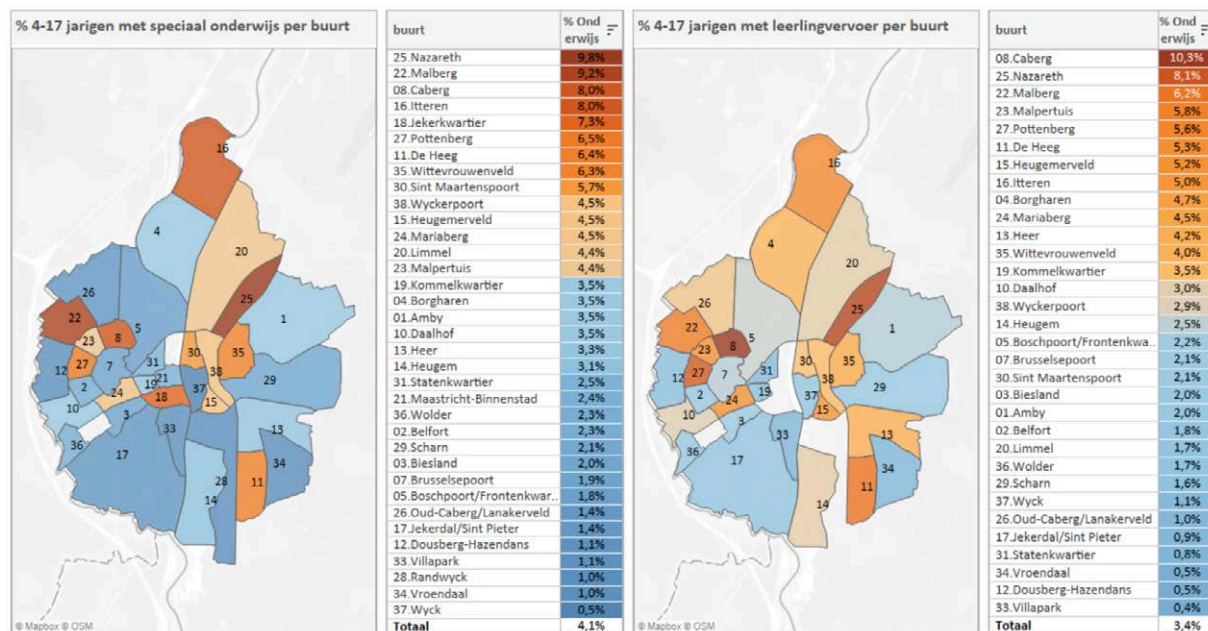
Het gebruik van leerlingenvervoer en speciaal onderwijs is ten opzichte van het schooljaar 2017/2018 nagenoeg gelijk gebleven (Figuur 4.2). Van de jeugdigen, die gebruik maken van leerlingenvervoer, maakt 74 procent gebruik van aangepast vervoer, 18 procent van de vergoeding voor de auto en 4 procent van “Voor Elkaar Pas” van Arriva. De resterende 4 procent maakt gebruik van het openbaar vervoer of de fiets.

Aantal 4 t/m 17 jarigen Speciaal Onderwijs en beschikkingen leerlingvervoer		
	schooljaar 2017-2018	schooljaar 2018-2019
Leerlingvervoer	448	436
Speciaal onderwijs	522	531
Totaal 4 t/m 17 jarigen	672	666

** In de tabel zijn de unieke jeugdigen per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal jeugdigen onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal jeugdigen gedurende het schooljaar.
Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.*

Figuur 4.2

Het percentage jeugdigen dat Speciaal onderwijs volgt en gebruik maakt van leerlingenvervoering is in figuur 4.3 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Wij benadrukken dat dit geen compleet beeld geeft omdat we nog niet over alle gegevens beschikken. Deze gegevens worden jaarlijks in oktober vastgesteld in verband met de schooljaren. De buurten waar de meeste jeugdigen die speciaal onderwijs volgen zijn Caberg, Nazareth, Malberg, Pottenberg en Malpertuis. De buurten waar de meeste jeugdigen in het Speciaal Onderwijs gebruik maken van leerlingenvervoer zijn Nazareth, Malberg, Caberg, Itteren, Jekerkwartier, Pottenberg, De Heeg en Wittevrouwenveld. Niet ingekleurde buurten hebben geen jeugdigen die gebruik maken van de voorzieningen.

Figuur 4.3

4.2 Klachten, bezwaar en beroep

In de eerste helft van 2019 is er een afname van bezwaarschriften. In totaal waren er 4, waarvan 0 volledig gegrond (Figuur 4.4). Er waren geen gegronde beroepszaken en ook geen klachten.

Besloten bezwaarschriften Onderwijs (LLV) Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegrond	2	7	0
Deels gegrond	1	0	1
Ongegrond	3	12	3
Niet ontvankelijk	0	2	0
Ingetrokken	0	11	0
Totaal	6	32	4
% gegrond / totaal	33%	22%	0%

Figuur 4.4

4.3 Financiën leerlingenvervoer

Het budget voor leerlingenvervoer bedraagt € 0,6 mln. De verwachte kosten voor 2019 zijn € 0,9 mln. Er is sprake van een negatief resultaat van -€ 0,3 mln. De verklaring voor dit nadelig resultaat is de toename van het aantal kinderen in het leerlingenvervoer sinds 2018.

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2019 -/real. 2018 (€)
Lasten Leerlingvervoer	0,8	1,0	0,9	0,9	0,0
Begroting Leerlingvervoer	0,6	0,6	0,6	0,6	-0,0
Resultaat Leerlingvervoer	-0,2	-0,4	-0,3	-0,3	-

Figuur 4.5

5. Wmo

5.1 Individuele voorzieningen Wmo

In de eerste helft van 2019 ontvingen 10.540 inwoners een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo. Dit betreft een stijging van 7,4% ten opzichte van de eerste helft van 2018. De maatwerkvoorziening die het meest wordt verstrekt, is collectief vervoer (Omnibuzz).

Het hoofdarrangement Begeleiding-Individueel kent met +22,8% de sterkste stijging tussen de eerste helft van 2018 en de eerste helft van 2019. Het hoofdarrangement Begeleiding-Groep, in onderstaande figuur 'dagbesteding' genoemd, stijgt met 12,5%.

Naast de toename van het aantal cliënten in beide hoofdarrangementen Begeleiding, is tevens sprake van een verschuiving in zwaarte. Bij Begeleiding Individueel zien we dat het aandeel "hoog" toeneemt tussen de eerste helft van 2018 en de eerste helft 2019. Bij Begeleiding Groep zien we juist dat het aandeel "zwaar" afneemt ten gunste van het aandeel "midden". Het aandeel "licht" is nagenoeg stabiel in de vergelijking tussen de eerste helft van 2018 en de eerste helft van 2019.

De grootste relatieve daling in het aantal cliënten vindt plaats bij het arrangement Beschermd Wonen (-6,2%) (Figuur 5.1).

Aantal inwoners met WMO*			
hoofdarrangement	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Begeleiding individueel laag	1.121	1.199	1.318
Begeleiding individueel hoog	592	685	785
Dagbesteding licht volwassenen	363	371	399
Dagbesteding middel volwassenen	170	198	232
Dagbesteding zwaar volwassenen	138	130	124
Vervoer Dagbesteding	37	36	37
Logeren volwassenen	3	4	4
Beschermd wonen volwassenen	324	321	304
Maatschappelijke opvang**	100	91	42
Hulp bij huishouden	4.393	4.459	4.757
Collectief vervoer	5.564	5.771	5.897
Vervoervoorziening	1.915	1.998	1.993
Woonvoorziening	1.223	1.266	1.322
Totaal inwoners met Wmo	9.817	10.144	10.540

Figuur 5.1

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

** De gegevens maatschappelijke opvang zijn nog niet volledig en zullen tijdens de eerstvolgende monitor bijgewerkt zijn. Dit heeft te maken met de aanlevering door MO-aanbieders.

Het merendeel van de ondersteuning wordt in natura geleverd (89%). Het aandeel cliënten met een PGB is in alle verstrekte indicaties gestaag verder afgenomen, naar 11% (Figuur 5.2). Dit ondanks dat wij PGB's zien als hét instrument om regie over het eigen leven te nemen. Deze daling lijkt zijn oorzaak te vinden in de volgende redenen.

- De leeftijdsopbouw van het Wmo-bestand: het beheren van een PGB om zorg/hulp in te kopen en aan te sturen vraagt voldoende aanwezigheid van zelfregie. Dit wordt lastiger naarmate men ouder wordt. Het ontzorgen door te kiezen voor Zorg in Natura blijkt aantrekkelijker voor de grootste groep ouderen in de Wmo;
- Toename Omnibuzz: de grootste groep ontvangers van maatwerkvoorzieningen betreft Omnibuzz. Dit is een voorziening die niet in PGB kan worden verstrekt;
- Afname PGB-alfahulp¹¹ binnen de voorziening hulp bij het huishouden; PGB-alfahulp bevindt zich in een (gedwongen) sterfhuisconstructie als gevolg van regulering door het Rijk. Het kan daarmee niet meer worden toegekend aan nieuwe klanten en neemt enkel nog af. Een regulier-PGB blijkt in de meeste gevallen geen oplossing voor deze groep cliënten. Bijkomend effect hiervan betreft de kostentoeename binnen de uitgaven aan hulp bij het huishouden doordat HH-ZIN ±75% duurder is dan PGB-alfahulp.

% verdeling Wmo ZiN of PGB			
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
ZiN	87%	88%	89%
PGB	13%	12%	11%
Totaal	100%	100%	100%

Figuur 5.2

Het percentage inwoners met een Wmo-voorziening is in de eerste helft van 2019 circa 10% (Figuur 5.3). Van de 85-plussers heeft ca. 3 op de 4 personen een Wmo-indicatie. Deze groep maakt het meest gebruik van de ondersteuning in de vorm van huishoudelijke hulp en/of vervoersvoorzieningen. Door de verdergaande vergrijzing en de opgave binnen Langer Thuis Wonen is de verwachting dat de behoefte aan ondersteuning op deze terreinen de komende jaren blijft toenemen.

% inwoners gemeente met ondersteuning Wmo			
gemeente	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Maastricht	9,3%	9,6%	9,9%

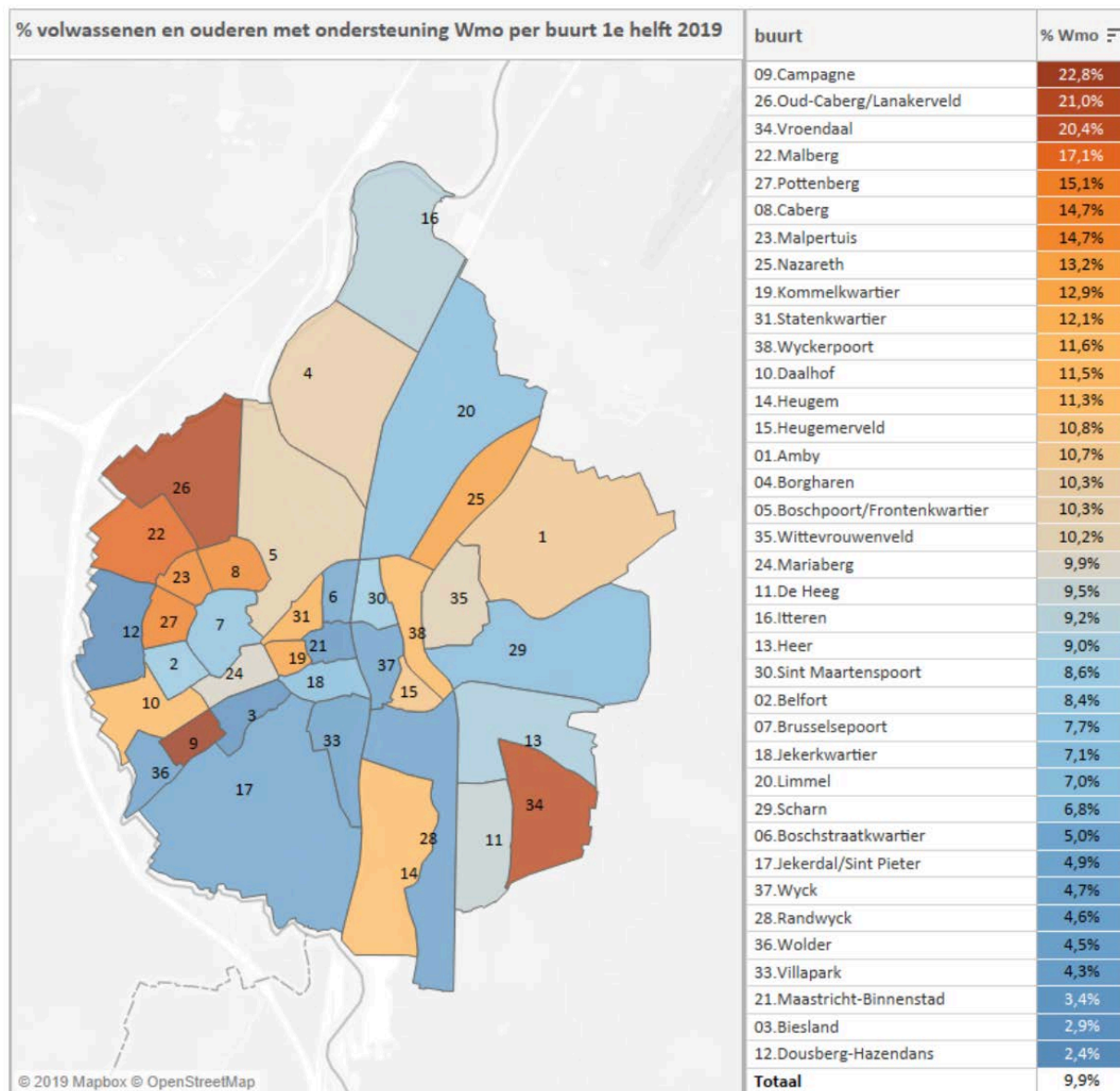
% inwoners met Wmo per leeftijdscategorie	
	1e helft 2019
% cliënten 18 t/m 22 jaar	2,3%
% cliënten 23 t/m 44 jaar	3,3%
% cliënten 45 t/m 66 jaar	6,8%
% cliënten 67 t/m 74 jaar	14,2%
% cliënten 75 t/m 84 jaar	35,4%
% cliënten 85 en ouder	74,4%

Figuur 5.3

11. PGB-alfahulp is een zeer laagdrempelig PGB dat is belegd bij een aantal thuiszorgaanbieders. Hierbij worden budgethouders ontlast c.q. ontzorgd van een aantal taken die normaliter door de PGB-houder moeten worden verricht (administratie en betaling, werving hulp, ziektevervang, etc.). Het betreft hier een ruimere dienstverlening dan de reguliere dienstverlening richting budgethouders vanuit de Sociale Verzekeringsbank.

Het percentage inwoners met Wmo ondersteuning is in figuur 5.4 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Het aandeel inwoners met een Wmo ondersteuning is het hoogst in Campagne, Oud-Caberg/Lanakerveld, Vroendaal en Malberg.

Figuur 5.4

5.2 Beschermd Wonen

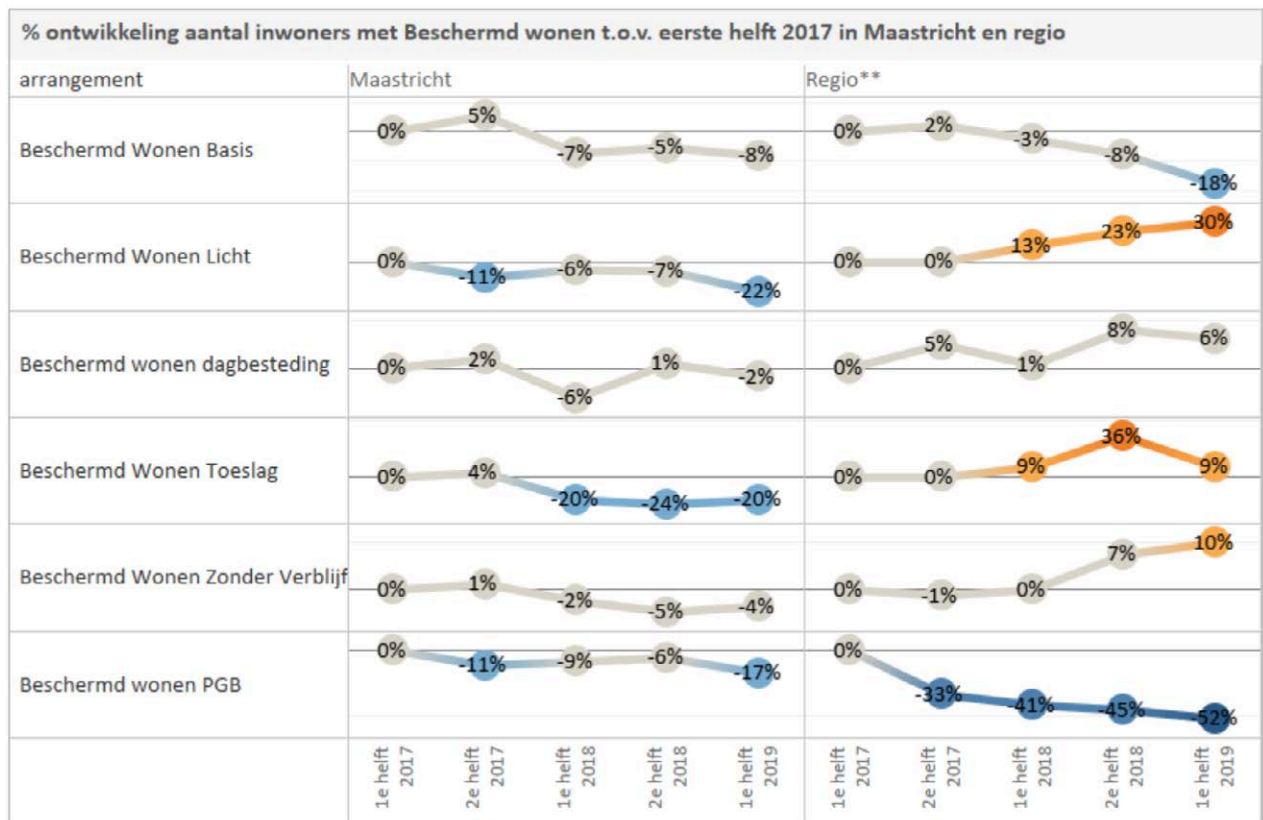
Beschermd Wonen is een voorziening voor volwassenen met psychiatrische of psychosociale problematiek die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Maastricht is tot 2021 centrumgemeente voor de regio's Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek (10 gemeenten).

Het aantal cliënten in Beschermd Wonen in Maastricht neemt af met 6% ten opzichte van het eerste halfjaar 2018. Deze afname is vooral te zien bij Beschermd Wonen Licht (Figuur 5.5).

Aantal inwoners met Beschermd Wonen Maastricht en Regio*						
arrangement	Maastricht			Regio**		
	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Beschermd Wonen Basis	102	104	101	187	177	158
Beschermd wonen dagbesteding	105	113	110	166	178	175
Beschermd Wonen Licht	116	115	96	198	217	229
Beschermd wonen PGB	32	33	29	79	74	65
Beschermd Wonen Toeslag	20	19	20	12	15	12
Beschermd Wonen Zonder Verblijf	83	81	82	81	87	89
Totaal inwoners met BW	324	321	304	509	519	526

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

** Regio betreft de gemeenten in de regio Beschermd wonen: Heuvelland gemeenten en gemeenten Westelijke Mijnstreek.

Figuur 5.5

5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Het cliëntveringsonderzoek Wmo 2018 toont een positief beeld. Acht op de tien klanten beoordeelt de geleverde kwaliteit als goed. Driekwart van de geënquêteerden geeft aan dat ze een betere kwaliteit van leven ervaren. De klanttevredenheid is hoger dan in voorgaande jaren. Ook voor wat betreft de toegankelijkheid van het Wmo-team overheerst tevredenheid: 7 op de 10 cliënten wisten waar zij met hun hulpvraag moesten zijn, heeft samen met de Wmo-medewerker naar oplossingen gezocht en voelde zich snel geholpen. Zie voor meer informatie de raadsinformatiebrief (RIB) over het cliëntveringsonderzoek Wmo 2018.

→ Klachten, bezwaar en beroep

Het aantal bezwaarschriften in de eerste helft 2019 is lager dan in dezelfde periode vorig jaar. 32% van de klachten bleek gegrond (Figuur 5.6).

Besloten bezwaarschriften Wmo Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegrond	9	5	12
Deels gegrond	3	4	0
Ongegrond	16	10	12
Niet ontvankelijk	3	2	2
Ingetrokken	15	7	12
Totaal	46	28	38
% gegrond / totaal	20%	18%	32%

Figuur 5.6

Het aantal beroepszaken is 4 (Figuur 5.7), waarvan 50% gegrond. Er waren in 2019 geen gegronde klachten.

Besloten beroepszaken Wmo Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegrond	0	2	2
Deels gegrond	0	0	0
Ongegrond	1	0	0
Niet ontvankelijk	0	0	0
Ingetrokken	2	2	2
Totaal	3	4	4
% gegrond / totaal	0%	50%	50%

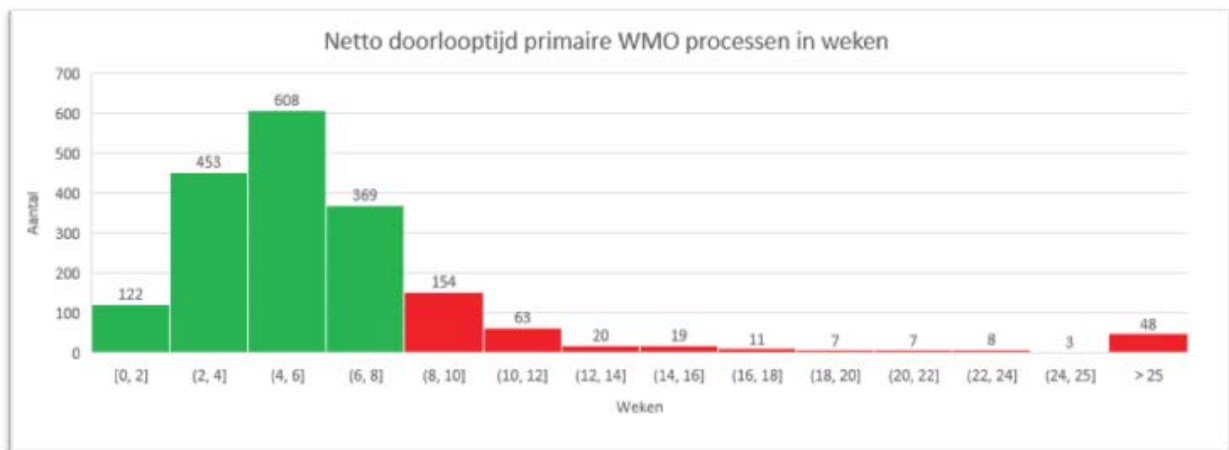
Figuur 5.7

Er waren in 2019 geen gegronde klachten.

5.4 Doorlooptijden Wmo

Op verzoek van de gemeenteraad rapporteren we vanaf 2019 over de doorlooptijden. We geven aan in hoeveel gevallen - aantal en procentueel - de toegestane wettelijke termijn van 8 weken is overschreden.

Onderstaande figuur geeft inzicht in de *netto*¹² doorlooptijd van aanvragen en hercontroles Wmo waartoe een beschikking is afgegeven in de eerste helft van 2019. Uit dit overzicht blijkt dat in deze periode 82% van de primaire werkprocessen tijdig wordt afgehandeld. In bijna 18% wordt de termijn overschreden. Er zijn diverse maatregelen genomen om de tijdigheid verder te verhogen. Zie hiertoe o.a. de RIB "Wijziging werkwijze Wmo".

Netto* doorlooptijd aanvragen en hercontroles Wmo in 2019	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	eind-totaal
Gemiddelde doorlooptijd in dagen (max. 56 dagen)	44	45	47	48	53	36	46
Gemiddelde doorlooptijd in weken (max. 8 weken)	7	7	7	7	8	6	7
Aantal primaire processen Wmo	252	243	264	355	448	331	1893

Figuur 5.8

* Het gaat hier om juridische termijnen waarbij zodoende rekening is gehouden met opschortingstermijnen

5.5 Financiën Wmo

Over het jaar 2019 bedraagt het resultaat Wmo begeleiding en Beschermd wonen €0,5 mln. nadelig bestaande uit enerzijds een incidenteel voordeel van €0,6 mln. uit afwikkeling voorgaande jaren en rechtmatigheidsonderzoeken. Anderzijds een nadeel van €1,1 mln. over 2019.

Wmo beschermd wonen laat qua zorgzwaarte en aantal unieke cliënten een lichte daling zien ten opzichte van 2018. Mede ten gevolge van het dalen van het etmaalplafond waarop het degressief tarief van toepassing is, vallen de zorgkosten (ZiN en PGB) €0,4 mln. lager uit.

Wmo begeleiding is zowel in het aantal unieke inwoners, afgegeven arrangementen en zorgzwaarte fors gestegen. Dit resulteert in een kostenstijging voor ZiN en PGB van €2,8 mln. Vanaf 2017 is de jaarlijkse stijging ongeveer 25%, met name op het arrangement begeleiding individueel (35%) en begeleiding groep (8%) in de leeftijdsgroep onder de 44 jaar.

12. Het gaat hier om juridische termijnen waarbij zodoende rekening is gehouden met opschortingstermijnen.

Bij de overige individuele voorzieningen is een vergelijkbare stijging zichtbaar. Bij huishoudelijke hulp is de oorzaak gelegen in een lichte volumestijging in combinatie met een forse tariefstijging ten gevolge van de afbouw van PGB-alfa (toelichting zie paragraaf 5.1). Tevens is een grote stijging zichtbaar bij het onderdeel woonvoorzieningen waar met ingang van 2019 een fors hoger kostenniveau wordt gerealiseerd, mede ten gevolge van een aantal relatief dure (incidentele) woningaanpassingen (Figuur 5.9).

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2019 -/- real. 2018 (€)
Beschermd Wonen ZiN*	25,9	24,6	24,5	-0,1
Beschermd Wonen ZiN - incidenteel**	0,5	-0,9	-0,7	0,2
Beschermd Wonen PGB***	3,3	3,1	2,8	-0,3
Begeleiding ZiN*	10,7	12,9	15,9	3,0
Begeleiding ZiN - incidenteel**	-0,7	-0,3	0,1	0,4
Begeleiding PGB***	2,0	1,9	1,7	-0,2
Mantelzorgcompliment en inkomensvoorziening	1,4	1,5	1,7	0,2
Cliëntondersteuning MEE	1,1	1,5	1,2	-0,3
Uitvoeringskosten	0,9	1,3	1,2	-0,1
Innovatie		0,1	0,2	0,1
Lasten Wmo begeleiding en beschermd wonen	45,1	45,8	48,7	2,9
Budget Wmo begeleiding en beschermd wonen	42,3	48,3	50,1	1,8
Resultaat Wmo begeleiding en beschermd wonen	-2,8	2,6	1,5	-1,1
Hulp bij huishouden	10,4	10,6	11,9	1,3
Rolstoelen	0,8	0,8	0,9	0,1
Vervoersvoorzieningen collectief	3,1	3,2	3,0	-0,1
Vervoersvoorzieningen individueel	0,7	0,6	0,6	0,0
Woonvoorzieningen	1,1	1,1	1,8	0,6
Algemene voorzieningen	0,3	0,5	0,6	0,1
Uitvoeringskosten	3,1	3,3	3,6	0,3
Lasten Wmo overige individuele voorzieningen	19,6	20,2	22,5	2,3
Budget Wmo overige individuele voorzieningen	18,2	20,3	20,6	0,3
Resultaat Wmo overige individuele voorzieningen	-2,3	0,1	-1,9	-2,0
Lasten Wmo totaal	64,8	66,0	71,2	5,2
Budget Wmo totaal	60,4	68,6	70,7	2,1
Resultaat Wmo totaal	-4,4	2,6	-0,5	-3,1

Figuur 5.9

* Inclusief eigen bijdragen.

** Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terugontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoeken.

*** Bij de prognose PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

6. Veilig Thuis Zuid-Limburg

De monitor van Veilig Thuis is in ontwikkeling. Dat betekent dat naar mate de rol en taken van Veilig Thuis veranderen, de monitor aangepast wordt. In juni 2019 is door het Dagelijks Bestuur van GGD Zuid-Limburg de Beleidsinformatie GIA-keten 2019 vastgesteld (GIA = geweld in afhankelijkheidsrelaties). In de beleidsinformatie is o.a. vastgelegd over welke productie-, prestatie- en samenwerkingsindicatoren op welke wijze en op welk moment wordt gerapporteerd.

6.1 Meldingen en advies

Veilig Thuis ontvangt meldingen van burgers en professionals. Deze meldingen komen hoofdzakelijk telefonisch binnen. Meldingen van politie vormen een aparte werkstroom. Deze zogenoemde politiemeldingen komen digitaal bij Veilig Thuis binnen. Veilig Thuis werkt daarbij volgens het landelijk handelingsprotocol. Het uitgangspunt hierbij is dat casuïstiek, mits verantwoord, zo snel mogelijk naar het lokale veld wordt doorgezet. Om de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld te bevorderen, en met de focus op een snelle en warme overdracht, wordt in veel casuïstiek een gezamenlijk huisbezoek afgelegd.

Veilig Thuis geeft ook advies. Dit kan zijn aan burgers, maar vaak ook aan professionals, zoals huisartsen, zorgprofessionals en leerkrachten. Bij een advies is er eenmalig contact tussen een adviesvrager en Veilig Thuis. Dit contact is veelal telefonisch. Wanneer er meermaals contact is tussen een adviesvrager en Veilig Thuis wordt gesproken van een ondersteuningsvraag.

Veilig Thuis Zuid-Limburg heeft in de eerste helft 2019 in totaal 2.271 meldingen ontvangen, waarvan 497 uit Maastricht. Daarnaast heeft Veilig Thuis in die periode 1.916 keer advies en ondersteuning gegeven (379 voor Maastricht) (Figuur 6.1).

Veilig Thuis	Eerste helft 2018 <i>Meldingen</i>	Eerste Helft 2019 <i>Meldingen</i>
Zuid-Limburg	2.143	2.271
Maastricht	431	497
	<i>Advies</i>	<i>Advies</i>
Zuid-Limburg	1.787	1.916
Maastricht	377	379

Figuur 6.1

Na het aannemen van de melding en de triage (beoordeling van de ernst van de situatie en de acute of structurele onveiligheid), zijn er drie mogelijkheden voor vervolg. De melding kan direct worden afgeschaald naar het lokale veld, Veilig Thuis doet onderzoek, of er wordt een vervolgtraject ingezet. Deze cijfers worden door Veilig Thuis op regionaal niveau gemonitord. Dit levert het volgende beeld op (figuur 6.2):

Veilig Thuis - triage besluit	Aantallen Zuid-Limburg eerste helft 2019
Overdracht naar lokale veld	1.343
Verdere vervolgstappen door Veilig Thuis	774
Geen vervolgstappen door Veilig Thuis	112
(nog) Niet bekend	42
Totaal	2.271

Figuur 6.2

6.2 Prestatie indicatoren

De wetgever vraagt van Veilig Thuis om meldingen binnen 7 dagen te triëren. Daarnaast is de totale doorlooptijd (10 weken voor een onderzoek en de realisatie van het vervolgtraject) een belangrijke prestatie indicator voor Veilig Thuis. Daarop ziet de inspectie toe en hanteert als vuistregel dat het vervolgtraject (na triage) binnen 28 dagen moet worden opgestart.

De cijfers over diverse indicatoren zijn nog niet betrouwbaar genoeg vanwege registratieproblemen. Als gevolg van de invoering van een nieuw systeem ondervindt Veilig Thuis problemen met de tijdigheid, de volledigheid en de juistheid van het vullen van registratievelden. Veilig Thuis werkt aan het verbeteren en herstellen van de registraties.

Veilig Thuis 2019	Triage binnen wettelijke termijn 7 dagen
Januari	94%
Februari	93%
Maart	92%
April	86%
Mei	85%
Juni	88%

Figuur 6.3

Veilig Thuis geeft aan dat bovenstaande percentages (Figuur 6.3) een vertekend beeld geven: het percentage meldingen waarover op tijd een besluit wordt genomen is feitelijk hoger dan de registratie presenteert. Het besluit zelf wordt namelijk vaak al op de eerstvolgende werkdag genomen, maar administratief later verwerkt vanwege prioritering van werkzaamheden.

6.3 Interpretatie

De (landelijke) verwachting in de GIA-keten was dat het aantal meldingen n.a.v. de aanscherping van de meldcode en de aandacht door landelijke campagnes blijft stijgen. Het Limburgs beeld bevestigt dit, omdat ook hier de meldingen toenemen. Alle zeilen zullen moeten worden bijgezet om de primaire dienstverlening van Veilig Thuis én de lokale teams effectief te kunnen blijven uitvoeren.

Door de structurele toename van het aantal meldingen (6%) en adviezen (4%) (eerste helft 2019) worden Veilig Thuis en de gemeentelijke teams geconfronteerd met een toenemende werkdruk. Hierdoor lopen wachttijden bij Veilig Thuis op. Ook ontstaan achterstanden bij de lokale teams. Deels doordat er netto meer meldingen binnenkomen en deels omdat de samenwerking in de keten beter gaat functioneren zodat snellere doorstroming van Veilig Thuis naar lokale teams gerealiseerd wordt. De toezegging van Veilig Thuis aan de gemeentelijke besturen om per 1 juli geen werkvoorraad meer te hebben blijkt aldus voor de hele GIA-keten vooralsnog niet haalbaar en niet reëel.

Wat in 2019 positief verloopt is de samenwerking aan de routeertafels. Hier komen alle meldingen die na triage direct door Veilig Thuis kunnen worden overgedragen aan het lokale veld. We ervaren de snelheid van doorstroming van zaken als erg positief. Ook wordt hier het goede gesprek gevoerd over rolverdeling tussen Veilig Thuis en gemeenten. Er wordt open gesproken over best mogelijke inzet versus werkdruk en wachttijden. Kortom een wederzijdse investering in inzicht en begrip voor elkaars rol en zicht op de hele GIA-keten.

De ervaring leert dat de prestaties op de indicatoren rondom de start en het afronden van de vervolgstappen door Veilig Thuis nog moeten worden verbeterd. We vragen Veilig Thuis dan ook vooral in te zetten op transparantie en samenwerking via routeertafels en kwaliteit van personeel. Uiteraard wordt daarnaast gestuurd op werkvoorraad en de kwaliteit van de registratie.

Om de hierboven gemelde knelpunten op te lossen, en stagnatie voor de toekomst mogelijk te vermijden, wordt door Veilig Thuis gewerkt aan het verbeteren aan de interne organisatie en de processen.

7. Participatiewet

7.1 Participatiewet totaal

In de eerste helft van 2019 kregen 7.887 inwoners ondersteuning vanuit de Participatiewet. De in figuur 7.1 gepresenteerde aantallen zijn cumulatieve aantallen, hoe kortstondig de ondersteuning is geweest en/of hoe klein het financieel belang ook is. Op die manier wordt inzichtelijk hoeveel unieke bewoners van de gemeente Maastricht op enige manier gebruik maken van ondersteuning.

Aantal inwoners met voorziening Participatiewet*			
<i>hoofdarrangement</i>	<i>1e helft 2018</i>	<i>2e helft 2018</i>	<i>1e helft 2019</i>
Bijstanduitkering	4.257	4.277	4.187
IOAW(Z)	286	271	256
Eenmalige bijzondere bijstand	4.269	2.546	4.373
Periodieke bijzondere bijstand	2.161	2.193	2.197
WSW	855	860	836
Participatietraject	2.824	2.943	3.037
Totaal inwoners met participatiewet	7.706	7.462	7.887

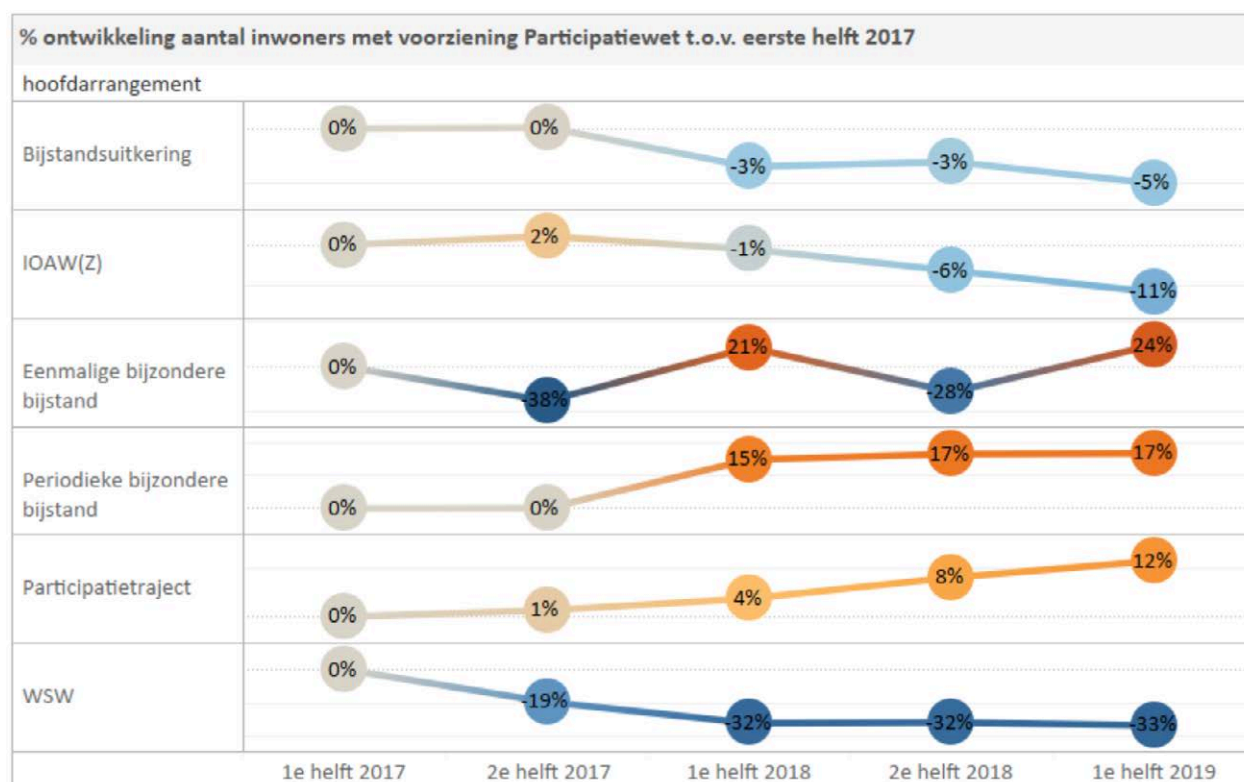
Figuur 7.1

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 7.2 toont de ontwikkelingen van de regelingen ten opzichte van 2017.

Toelichting:

- Bijstandsuitkering: de dalende lijn vanaf 2017 zet ook in 2019 door
- Bijzondere bijstand: Het beroep op de bijzondere bijstand, zowel eenmalig als periodiek, is in de 1e helft van 2019 toegenomen ten opzichte van de 1e helft 2018. Traditioneel komen in de eerste helft van het jaar (vooral in januari) de meeste aanvragen voor bijzondere bijstand binnen. In de eenmalige bijzondere bijstand zijn ook alle declaratieregelingen opgenomen. De ingezette beleidslijn om het non-gebruik van regelingen tegen te gaan resulteert in een groter aantal aanvragen.
- Participatietraject: begin 2018 heeft het college besloten om de doorstroom in- en uitstroom uit de Participatiewet te bevorderen met als taakstelling 650 inwoners uit Maastricht extra te activeren ingaande per 1-5-2018 gedurende een periode van drie jaar. Ook in 2019 zijn daarom meer trajecten ingezet ondanks een dalend uitkeringsbestand.
- WSW: met de invoering van de Participatiewet per 1-1-2015 en daarmee het op slot gaan van de WSW is instroom in deze regeling niet meer mogelijk. Uitstroom is daarom groter geweest dan de instroom; een daling van het aantal WSW-ers is een logisch gevolg hiervan.

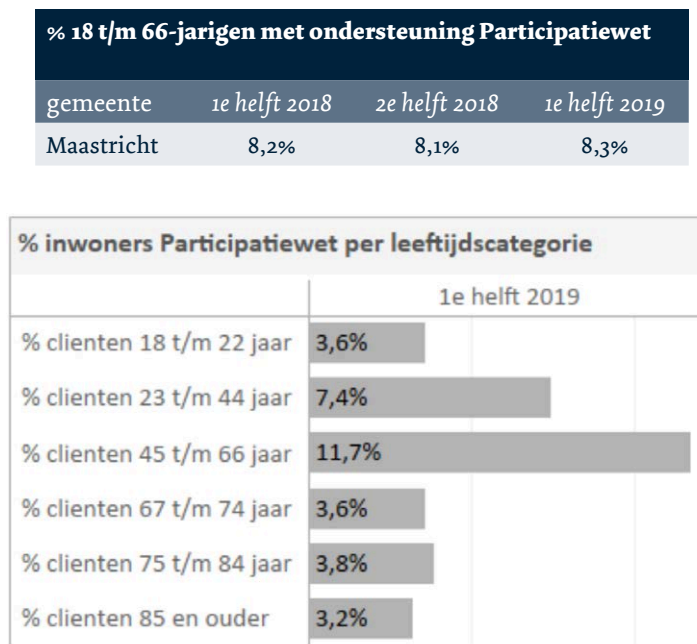

Figuur 7.2

7.2 Inwoners met ondersteuning vanuit Participatie

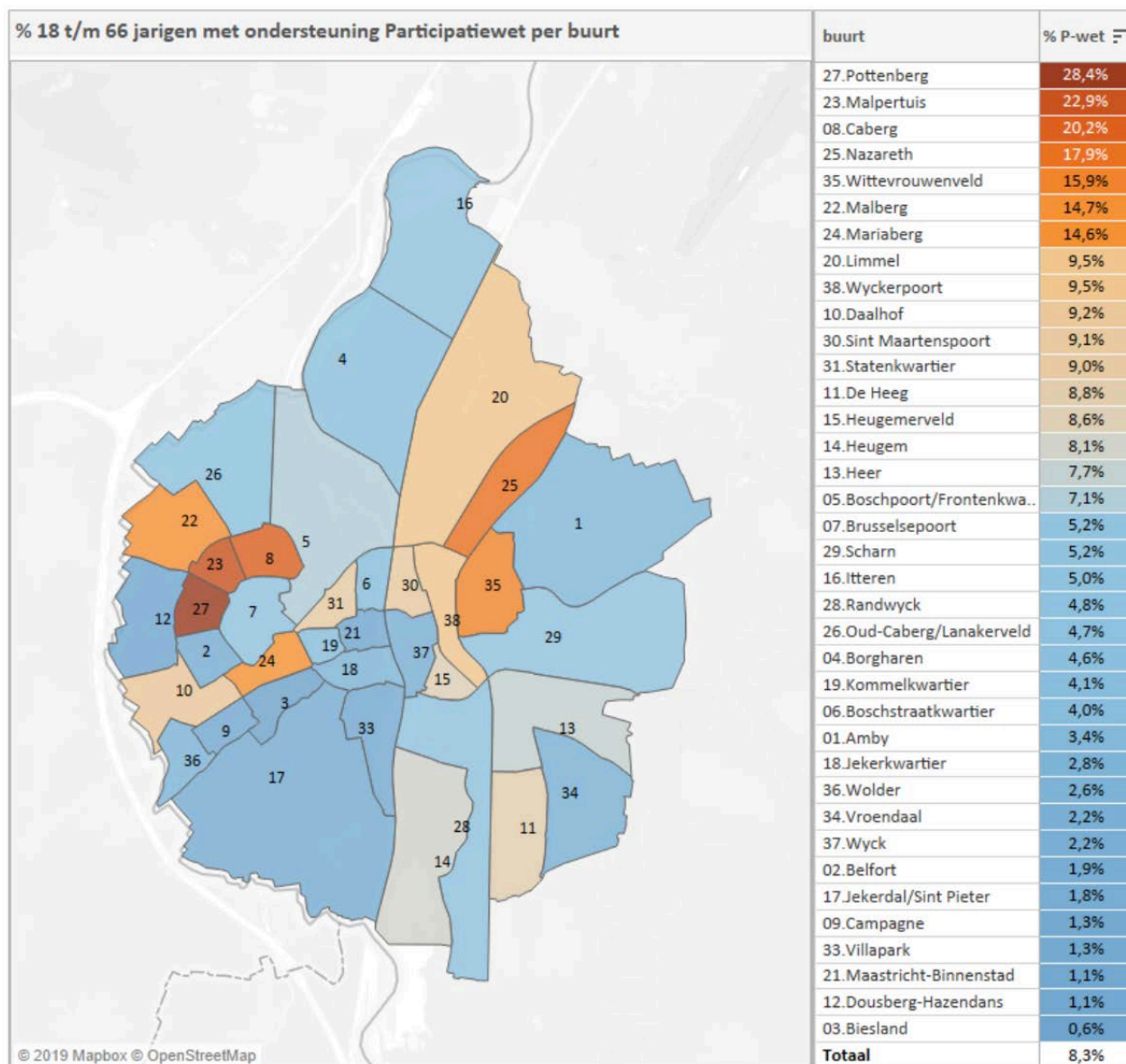
Het gebruik van de ondersteuning vanuit Participatiewet is in de eerste helft 2019 nagenoeg gelijk aan de eerste helft 2018 (Figuur 7.3).

Binnen de verschillende leeftijdscategorieën is de groep 45 t/m 66-jarigen de leeftijdsgroep die het meest gebruik maakt van onze ondersteuning (11,7%). Dit past binnen het landelijk beeld dat de leeftijdsgroep van 27 t/m 45 jaar het meest profiteert van de huidige krapte op de arbeidsmarkt.

Figuur 7.3

Het percentage inwoners met ondersteuning uit de Participatiewet is in figuur 7.4 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. Het aandeel inwoners met ondersteuning Participatiewet is het hoogst in Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Nazareth en Wittevrouwenveld.

Figuur 7.4

7.3 Levensonderhoud

In voorgaande paragrafen is gekeken naar inwoners en het gebruik van de voorzieningen binnen de Participatiewet. In onderstaande tabel wordt het verloop van het uitkeringsbestand per peildatum getoond. Hier is bij de ontwikkeling uitgegaan van het aantal uitkeringsdossiers (Figuur 7.5).

Aantal uitkeringen per maand																		
	201801	201802	201803	201804	201805	201806	201807	201808	201809	201810	201811	201812	201901	201902	201903	201904	201905	201906
Bijstandsuitkering	3.618	3.632	3.629	3.635	3.617	3.614	3.595	3.595	3.546	3.506	3.463	3.454	3.455	3.482	3.498	3.496	3.497	3.485
BBZ	10	8	8	8	8	8	9	9	9	9	8	8	10	5	7	10	10	9
IOAW	202	199	198	198	201	202	203	200	197	189	185	186	186	191	189	192	189	181
IOAZ	12	13	14	14	13	13	13	13	12	12	12	12	12	12	12	12	12	11
Totaal	3.842	3.852	3.849	3.855	3.839	3.837	3.820	3.817	3.764	3.716	3.668	3.660	3.663	3.690	3.705	3.710	3.708	3.686

Figuur 7.5

7.4 Werk

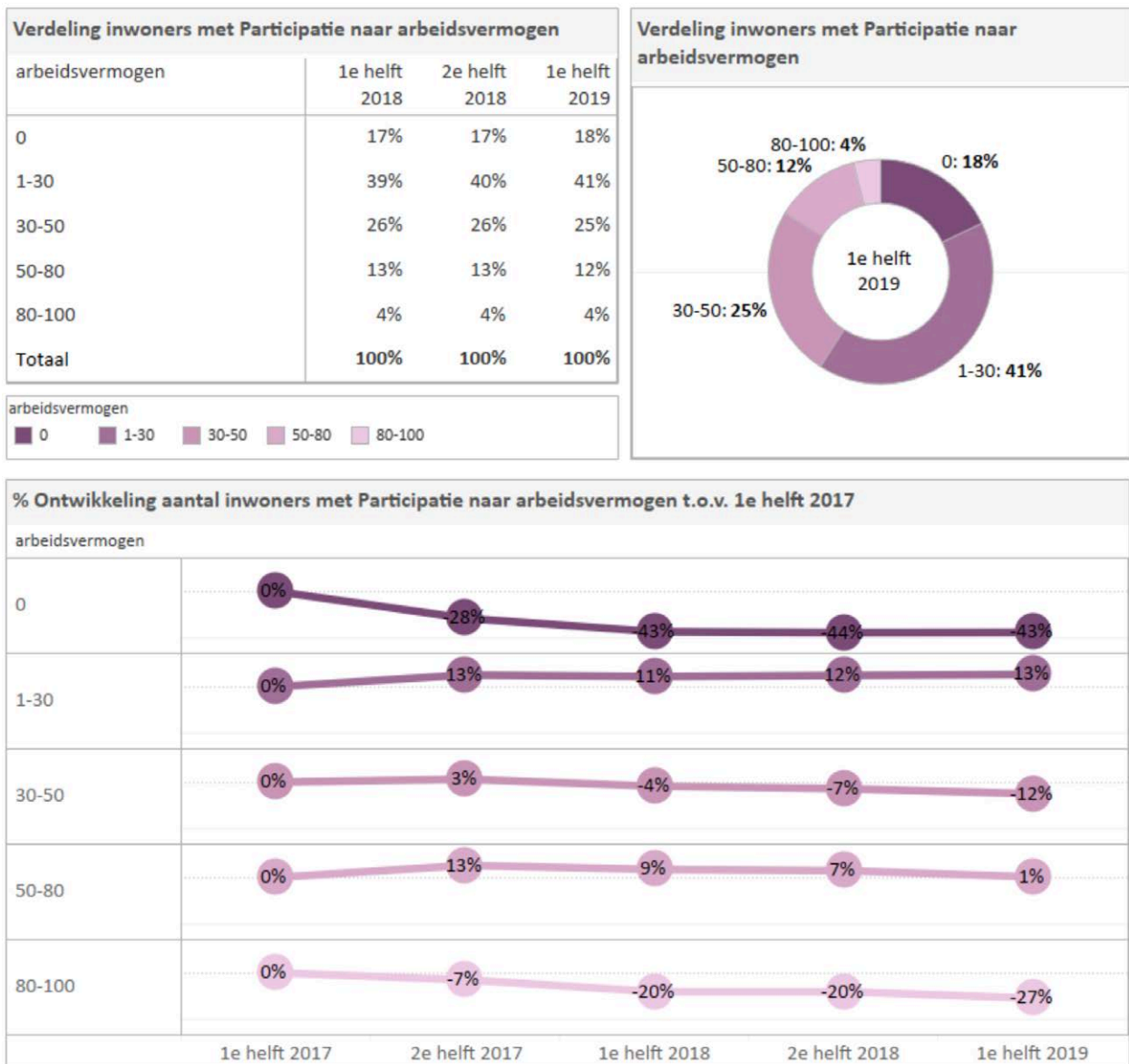
Van alle mensen, die een uitkering voor levensonderhoud ontvangen, wordt de mate van arbeidsvermogen vastgesteld om de afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen bepalen. Op die manier kunnen de noodzakelijke interventies bepaald worden. De volgende percentages van arbeidsvermogen zijn bepaald:

- 80 - 100%** Er is sprake van een zeer hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan naar verwachting op korte termijn zelfstandig regulier, ongesubsidieerd werken.
- 50 - 80%** Er is sprake van een hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting op korte termijn handhaven in een reguliere werksetting, maar heeft daar nog wel (financiële) ondersteuning bij nodig.
- 30 - 50%** Er is sprake van een redelijk arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting (nog) niet staande houden bij een reguliere werkgever en heeft eerst een ontwikkeltraject nodig.
- 1 - 30%** Er is sprake van een laag ontwikkelpotentieel en de inwoner is naar verwachting op langere termijn, of wellicht duurzaam, aangewezen op een aangepaste werksetting of dagbesteding.
- 0%** Er is sprake van geen arbeidsvermogen.

Figuur 7.6 laat de verdeling zien naar arbeidsvermogen en de ontwikkeling hiervan vanaf 2017.

Toelichting:

- 4% van de cliënten heeft een arbeidsvermogen van 80-100%. Zij zijn redelijk snel naar de arbeidsmarkt te bemiddelen.
- 84% van het uitkeringsbestand heeft een arbeidsvermogen lager dan 50%. Hiervan is een deel (nog) niet direct richting arbeidsmarkt bemiddelbaar, maar wel met maatschappelijk zinvolle activiteiten bezig (zie onderstaande tabel “overig (vrijwilligerswerk)”). Een deel is ontwikkelbaar, zij het met zware interventies en pas op lange termijn.
- In de ontwikkeling van ons bestand in de eerste helft van 2019 zien we nagenoeg geen verschuivingen in vergelijking met 2018.

Figuur 7.6

Aan re-integratie wordt uitvoering gegeven door toepassing van het drieluik “diagnose-plaatsing-ontwikkeling”. Onderstaand figuur geeft inzicht hoe hier in 2018 en de 1e helft van 2019 invulling aan is gegeven. Met de diagnose worden de mogelijkheden van de werkzoekende adequaat in beeld gebracht. Hiervoor worden allerlei instrumenten ingezet zoals de praktijkdiagnose, medische en arbeidsdeskundige diagnostiek.

Plaatsingen gebeuren zoveel als mogelijk bij reguliere werkgevers middels ons werkgeverspunt Podium24. Maar ook door Sociale Zaken Maastricht Heuvelland worden werkzoekenden geplaatst.

Daar waar de weg naar de arbeidsmarkt nog een stap te ver is, wordt ingezet op plaatsing bij vrijwilligerswerk. Gedurende het hele traject worden er ontwikkeling-instrumenten (zoals scholing of sociale activering) ingezet om verdere stappen in de ontwikkeling te maken. Tot slot worden hieronder ook de niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers) en de WSW'ers gepresenteerd.

In figuur 7.7 wordt inzicht gegeven in de re-integratietrajecten.

Toelichting:

- In de 1e helft van 2019 hebben circa 3.900 burgers een re-integratietraject gevolgd. Dit is een stijgende lijn hetgeen betekent dat meer inwoners door middel van een traject zijn geactiveerd. Ook de inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt doen mee.
- Er wordt geïnvesteerd in de diagnosefase teneinde een beter beeld van de inwoner te krijgen alvorens interventies in te zetten. Hiermee wordt beoogd dat doelbewuster aan een traject wordt deelgenomen. Een traject dat beter bij de deelnemer aansluit zal uiteindelijk resulteren in een hogere effectiviteit.

Aantal inwoners met participatietraject * en % verdeling participatietrajecten						
arrangement	1e helft 2018		2e helft 2018		1e helft 2019	
	aantal inwoners	%	aantal inwoners	%	aantal inwoners	%
Diagnostiek	716	19%	805	21%	806	21%
Inburgeringstraject	148	4%	154	4%	175	5%
Loonkostensubsidie	113	3%	132	3%	162	4%
Nuggers	52	1%	50	1%	54	1%
Ontwikkeling	923	25%	954	25%	937	24%
Overig (vrijwilligerswerk)	856	23%	876	23%	848	22%
Plaatsing	751	20%	868	23%	988	26%
WSW	855	23%	860	23%	836	22%
Totaal	3.674	100%	3.798	100%	3.872	100%

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel.
Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Figuur 7.7

Bemiddeling uitgevoerd door Podium 24 in de eerste helft van 2019 (Figuur 7.8). We merken op dat 404 plaatsingen (Bemiddeling Podium 24) opgenomen zijn in de totale plaatsingen (figuur 7.7).

Podium 24		
Participatie	Traject	Aantal trajecten
Diagnostiek	Beoordeling jobcoach	19
	Loonwaardemetingen LKS	70
	Subtotaal	89
Plaatsing	Bemiddeling Podium 24	404
	Loonkostensubsidies	169
	Uitstroomb subsidies	15
	Subtotaal	578
Totaal		667

7.5 Bijzondere bijstand

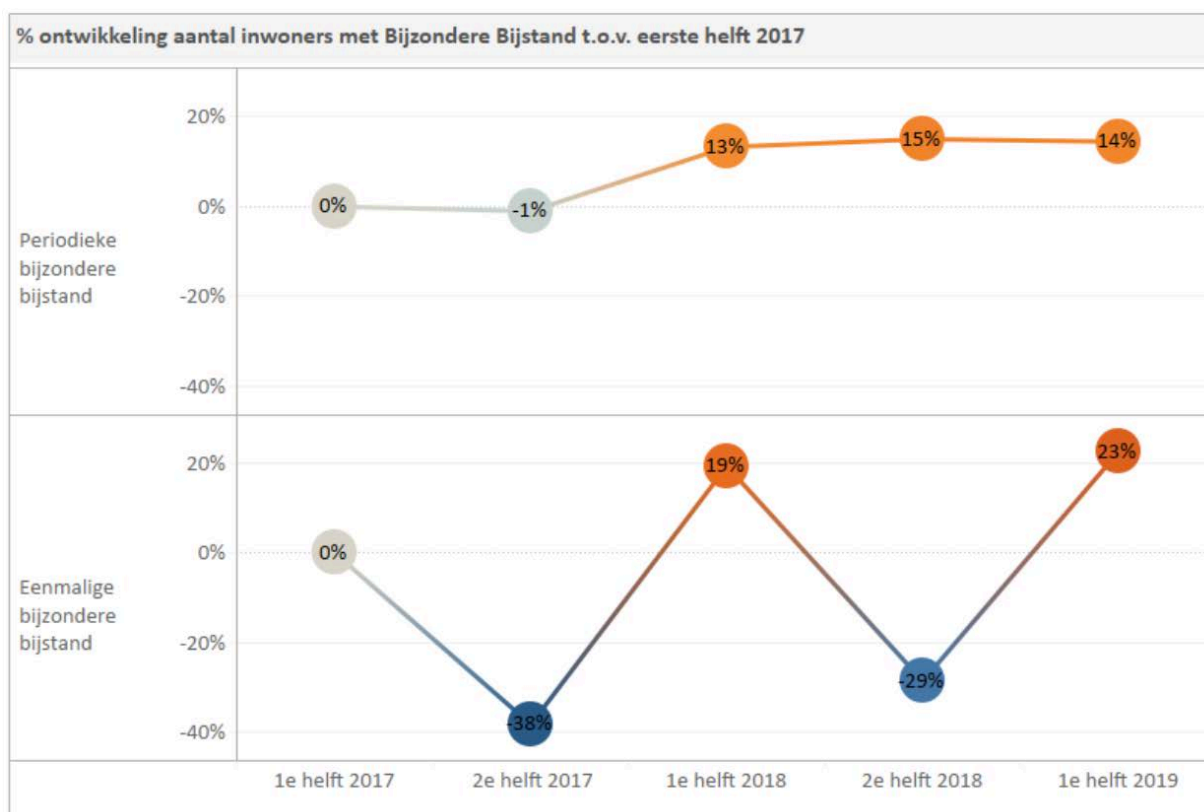
In de eerste helft van 2019 hebben 5.430 unieke personen bijzondere bijstand ontvangen. Waarvan 2.197 burgers periodieke bijzondere bijstand en 4.373 burgers eenmalige bijzondere bijstand. Er is sprake van een lichte stijging ten opzichte van de eerste helft van 2018. De schommelingen in het kalenderjaar 2018 ontstaan doordat aanvragen voor eenmalige bijzondere bijstand worden vaak aan het begin van het jaar gedaan (Figuur 7.9).

Aantal inwoners met Bijzondere Bijstand*			
Maatwerkvoorziening	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Periodieke bijzondere bijstand	2.161	2.193	2.197
Eenmalige bijzondere bijstand	4.269	2.546	4.373
Totaal inwoners met bijzondere bijstand	5.266	3.939	5.430

Figuur 7.9

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

Een groot deel van de verstrekte periodieke bijzondere bijstand heeft betrekking op kosten verbonden aan bewindvoering. Een tweede grote post is de bijzondere bijstand voor jeugdigen jonger dan 21 jaar. Het betreft vooral ondersteuning aan alleenstaande minderjarige statushouders. Een derde grote post betreft de individuele inkomens toeslag voor degenen die meer dan 3 jaar een inkomen op bijstandsniveau hebben (Figuur 7.10).

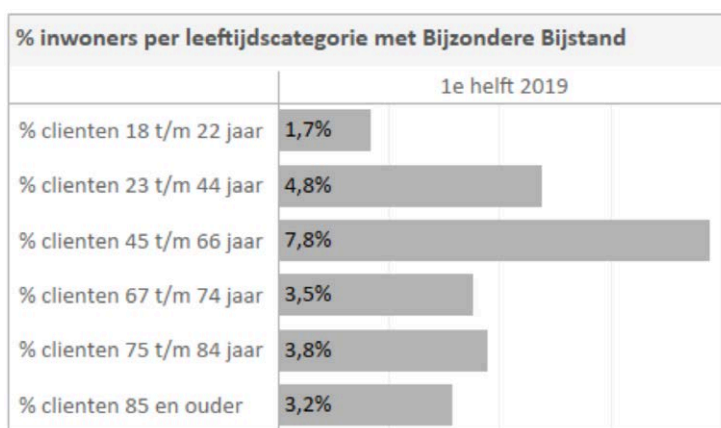

Figuur 7.10

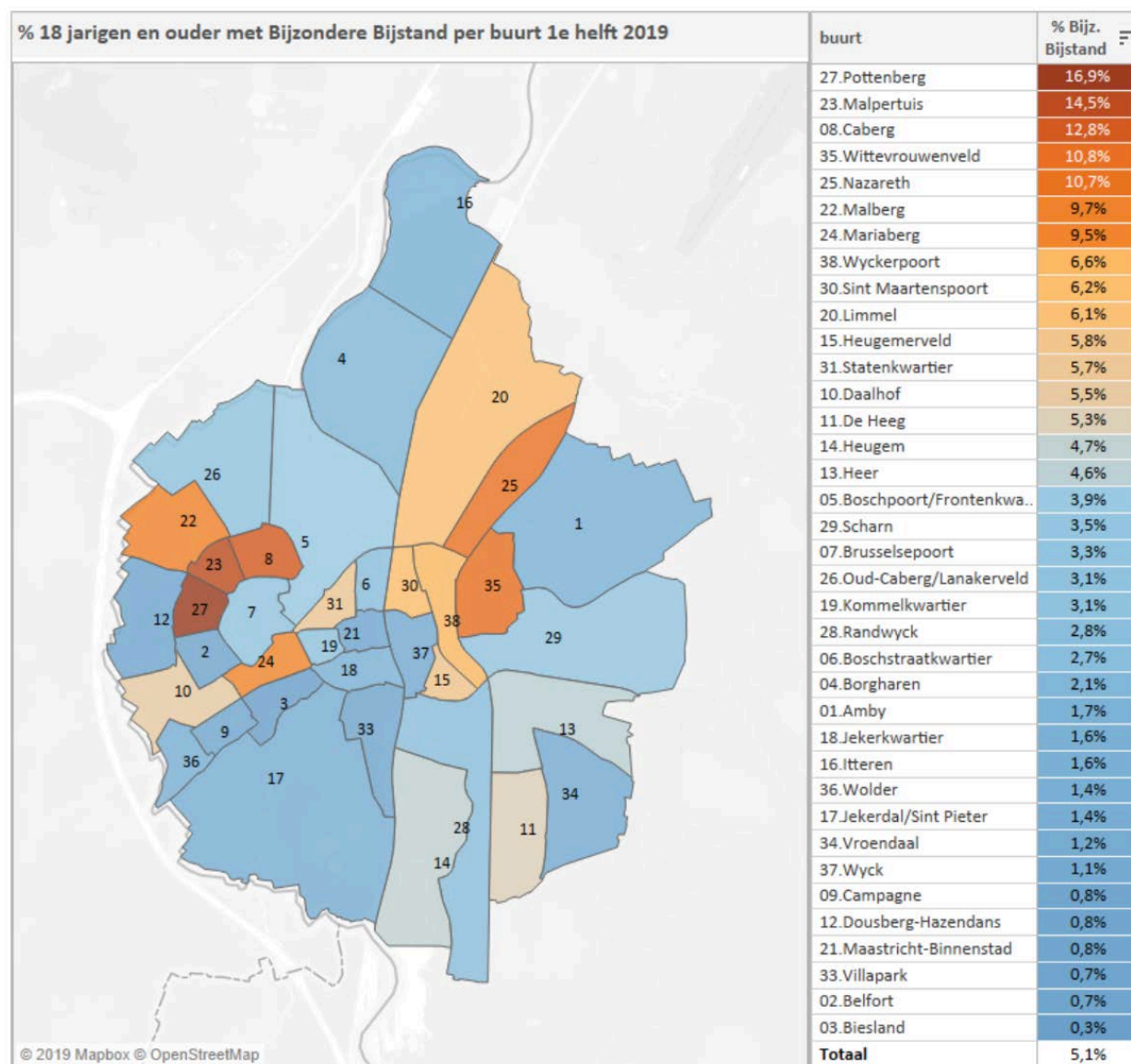
Het percentage burgers ouder dan 18 jaar dat ondersteund wordt vanuit de Bijzondere Bijstand in de eerste helft van 2019 is nagenoeg gelijk met het eerste halfjaar van 2018. In de leeftijdscategorie 45 t/m 66 jaar is de ondersteuning procentueel het hoogst (Figuur 7.11).

% 18 jarigen en ouder met Bijzondere Bijstand			
gemeente	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Maastricht	5,0%	3,7%	5,1%

Figuur 7.11

Het percentage burgers in buurten dat gebruik maakt van ondersteuning via Bijzonder Bijstand is onderstaande overzichtskaart inzichtelijk gemaakt. Circa 5 % van de inwoners van 18 jaar en ouder maakt gebruik van de Bijzondere Bijstand. In de buurten Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Wittevrouwenveld en Nazareth is dit hoger (tussen de 11 % en 17 %) (Figuur 7.12).

Figuur 7.12

7.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

→ Cliënttevredenheid

Bij Participatie is in 2018 249x bezwaar en 74x beroep aangetekend.

Het aantal klachten bedraagt 26 waarvan er 21 met bemiddeling zijn opgelost (Figuur 7.13).

Besloten bezwaarschriften PW Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegronnd	24	24	7
Deels gegronnd	4	6	3
Ongegronnd	46	55	48
Niet ontvankelijk	14	23	9
Ingetrokken	26	27	27
Totaal	114	135	94
% gegronnd / totaal	21%	18%	7%

Besloten beroepszaken PW Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegronnd	5	2	2
Deels gegronnd	0	0	0
Ongegronnd	28	28	24
Niet ontvankelijk	2	1	3
Ingetrokken	5	3	2
Totaal	40	34	31
% gegronnd / totaal	13%	6%	6%

Klachten PW Maastricht	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Gegronnd	0	0	0
Deels gegronnd	0	0	6
Ongegronnd	0	0	1
Niet in behandeling genomen	0	2	0
Geen uitspraak over gedaan	0	0	0
Na bemiddeling afgezien verdere behandeling	9	12	0
Ingetrokken klachten	1	2	1
Doorverwezen klachten	0	0	0
Totaal geregistreerde klachten	10	16	8
% gegronnd	0%	0%	0%

Figuur 7.13

7.7 Financiën Participatiewet

Het totaalbudget voor de uitvoering van de Participatiewet (I-deel en W-deel samen, maar excl. bijzondere bijstand) bedraagt €82,7 mln.

Ten opzichte van de begrote lasten 2018 is een positief resultaat gerealiseerd van €2,6 mln., waarbij naar verwachting in 2019 een daling van lasten wordt gerealiseerd van €0,8 mln. ten opzichte van 2018. Aan de baten kant worden echter minder inkomsten ontvangen dan verwacht waardoor een negatief resultaat wordt verwacht van €2,9 mln. Dit resulteert in een verwacht negatief resultaat van €0,3 mln. voor het I-deel (Figuur 7.14).

Jaarbedragen in mln. - I-deel	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2019 -/ real. 2018 (€)
Lasten	54,1	54,2	53,3	-0,8
Begroting	61,0	55,5	56,0	0,5
Resultaat	6,9	1,3	2,6	1,4
Baten			-61,9	
Begroting			-64,8	
resultaat			-2,9	
Resultaat lasten/baten			-0,3	

Figuur 7.14

Voor het W-deel is een verdere daling van kosten zichtbaar, met name ten gevolge van een afname van het WSW bestand. Aangezien de rijksinkomsten eenzelfde daling laten zien (sterfhuisconstructie) resulteert dit in een nul resultaat (Figuur 7.15).

Jaarbedragen in mln. - W-deel	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2019 -/ real. 2018 (€)
Lasten	28,2	27,3	26,7	-0,6
Begroting	27,8	27,4	26,7	-0,7
Resultaat	-0,4	0,0	0,0	-0,0

Figuur 7.15

8. Schuldhulpverlening

8.1 Gebruik schuldhulpverlening

Het aantal unieke personen met een schuldhulpverleningstraject (2.074) is in de eerste helft van 2019 nagenoeg gelijk met de vergelijkbare periode in 2018 (Figuur 8.1).

Aantal inwoners schuldhulp per type maatwerkvoorziening*			
Maatwerkvoorziening	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Instream en diagnose	449	464	418
Inkomensbeheer licht	607	646	643
Inkomensbeheer middel	21	13	12
Inkomensbeheer zwaar	98	101	105
Lichte financiële ondersteuning	138	166	196
Duurzame financiële ondersteuning	308	305	336
Kredietverlening	672	655	619
Schuldenaanpak	717	731	719
SHV Cursus Financiële planning	53	32	23
Totaal inwoners met schuldhulp	2.050	2.086	2.074

Figuur 8.1

* In de tabel zijn de unieke inwoners per regel (voorziening) opgenomen. Het totaal aantal inwoners onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke inwoners gedurende het jaardeel. Het totaal aantal verstrekte voorzieningen per jaardeel is de som van de getallen per kolom en kan hoger zijn doordat één unieke inwoner/persoon twee of meer verschillende voorzieningen kan hebben.

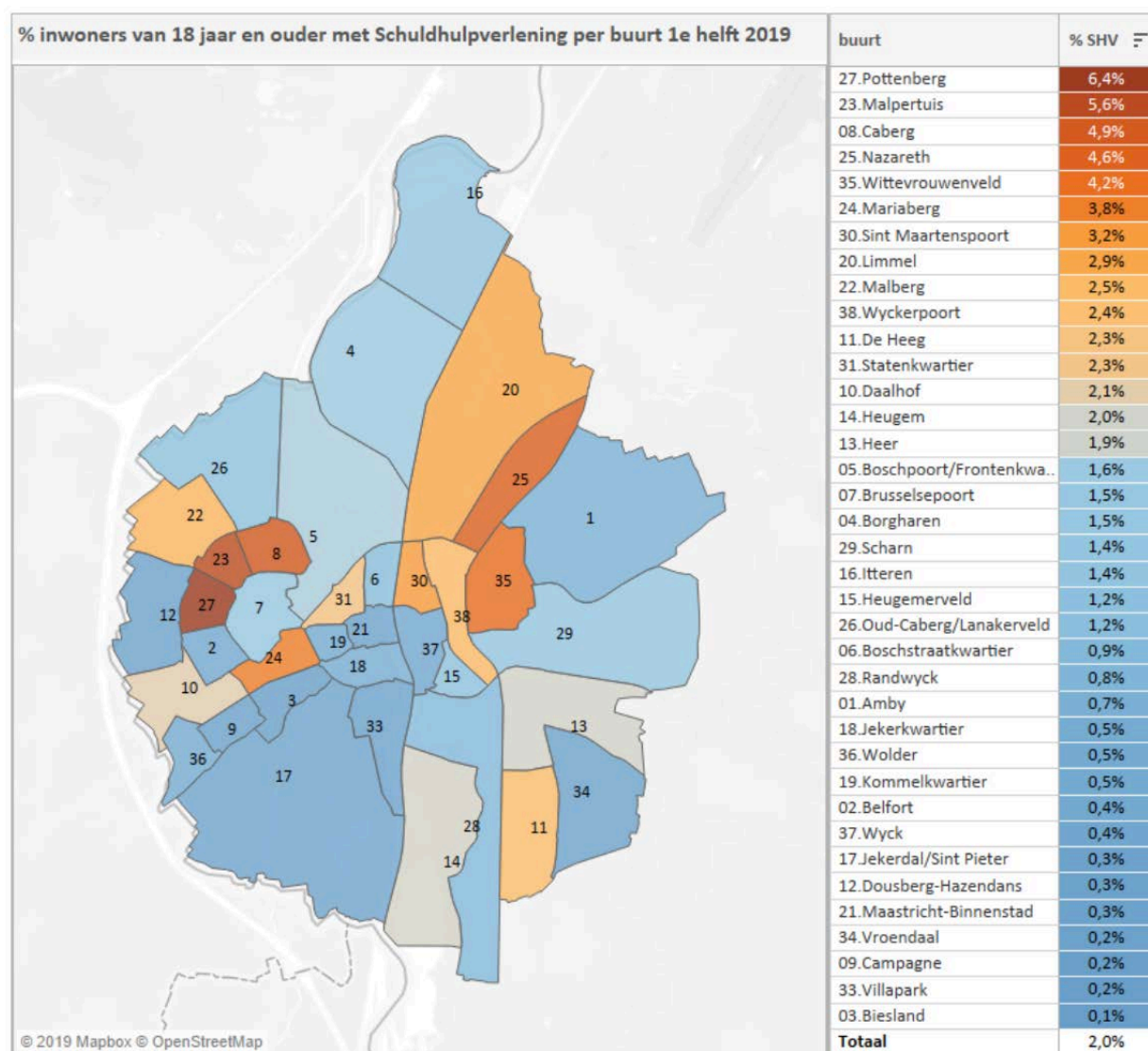
Het percentage inwoners met een schuldhulpverleningstraject in de eerste helft 2019 is nagenoeg gelijk met dezelfde periode in 2018. De meeste trajecten vinden plaats in de leeftijdsgroep 23 t/m 66 jaar (Figuur 8.2).

% inwoners van 18 en ouder met Schuldhulpverlening			
gemeente	1e helft 2018	2e helft 2018	1e helft 2019
Maastricht	1,9%	2,0%	2,0%

% inwoners met Schuldhulp per leeftijdscategorie	
	1e helft 2019
% cliënten 18 t/m 22 jaar	0,9%
% cliënten 23 t/m 44 jaar	2,7%
% cliënten 45 t/m 66 jaar	2,5%
% cliënten 67 t/m 74 jaar	0,9%
% cliënten 75 t/m 84 jaar	0,3%
% cliënten 85 en ouder	0,1%

Figuur 8.2

Het percentage burgers met een schuldhulpverleningstraject is in figuur 8.3 op buurtniveau inzichtelijk gemaakt. De wijken Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Nazareth en Wittevrouwenveld kennen het hoogste aantal inwoners (18-plussers) met schuldhulpverlening (tussen de 7% en de 5%). Hierin is geen verandering opgetreden ten opzichte van 2018.

Figuur 8.3

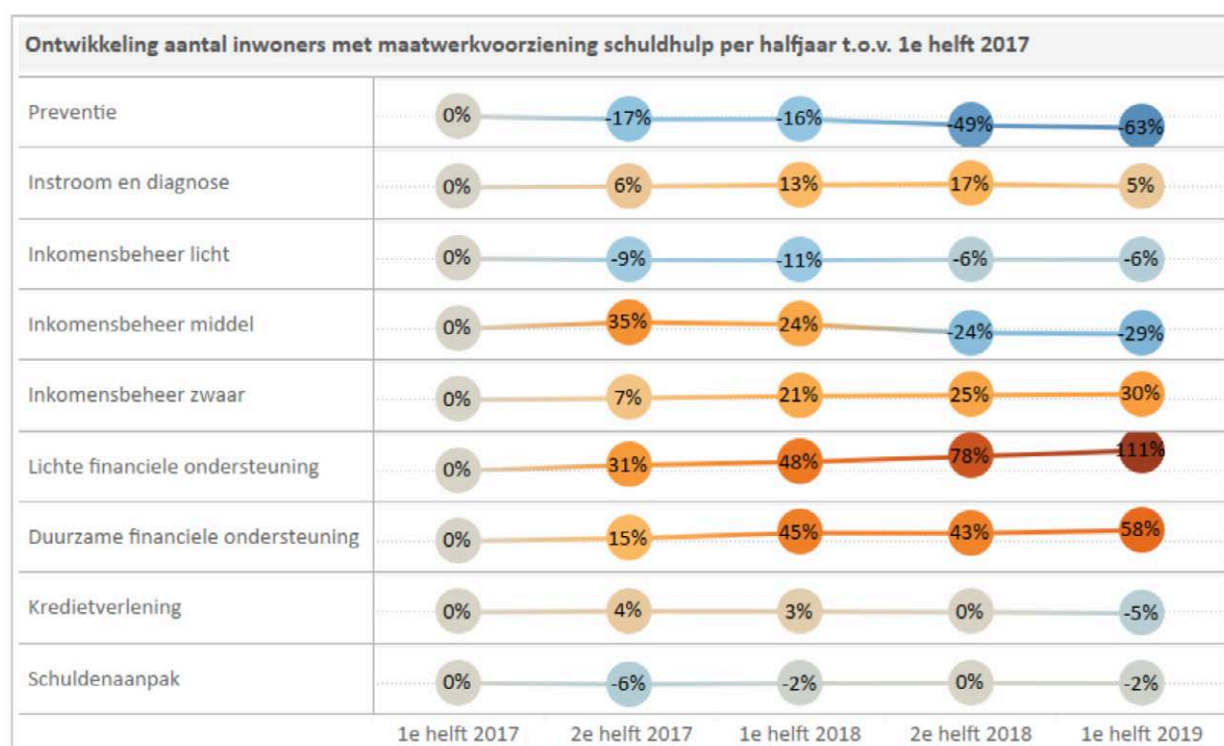
De ontwikkeling op het gebied van schuldhulpverlening vanaf 2017 tot de eerste helft van 2019 wordt in de figuur 8.4 getoond.

De schijnbare teruggang in preventie wordt verklaard door twee zaken.

Met preventie wordt de cursus omgaan met geld bedoeld. Deze cursus wordt echter steeds minder vaak in het begin van het schuldhulpverleningsproces ingezet, omdat blijkt dat dit niet aansluit bij de mogelijkheden van burgers. De opzet van de cursus wordt nu herijkt en er wordt bekeken of de cursus verderop in het proces ingezet kan worden, bijvoorbeeld in het kader van nazorg.

Verder neemt Kredietbank Limburg deel aan een aantal pilots en projecten om laagdrempelig en vroegtijdig in contact te komen met mensen met financiële vragen. Denk bijvoorbeeld aan Vindplaats Schulden, pilot Blauwe Zorg, partner bij Sociale Teams en Krachtenbundeling. Deze activiteiten en samenwerking in de keten om financiële problematiek te voorkomen vormen op dit moment echter geen onderdeel van de monitor individuele voorzieningen.

De afgenomen dienstverlening is op basis van de mensen die zich in de afgelopen periode op dat moment hebben gemeld en die blijkbaar zwaardere en langdurige vormen van ondersteuning nodig hebben. Uit landelijke cijfers blijkt dat mensen nog steeds lang wachten tot ze zich melden voor schuldhulpverlening. Dat kan verklaren waarom er zwaardere en langdurige ondersteuning nodig is.

Figuur 8.4

8.2 Financiën

Schuldhulpverlening maakt onderdeel uit van het totaalbudget armoedebeleid waardoor deze voorzieningen niet gescheiden uit te splitsen zijn in de begroting. Met ingang van de begroting 2020 zullen de kosten van professionele schuldhulpverlening wel apart zichtbaar zijn.

